

చందమామ

జూన్ 1966

For the first time in India the revolutionery electronic engraving machine in action

VARIO KLISCHO GRAPH

WHAT IT MEANS TO YOU

Block making time reduced from days to a few hours ■ Electronic control of gradation and detail sharpness ■ Electronic adjustment of colour correction

CHANDAMAMA PRESS - CHANDAMAMA BUILDINGS - MADRAS-26

సంతోషవార్త!

చందమామ మార్చి 1966 సంచికలో ప్రచురించబడ్డ సినీ మాసపత్రిక నామకరణ పోటీలో గడువు తేదీనాటికి 5865 మంది పాఠకులు పాల్గొన్నారు. వీరికి మా కృతజ్ఞత. ఇందులో ఒకేఒకరు నూచించిన

విజయచిత్ర

అనే పేరును ఎన్నుకోవడం జరిగింది. ఈ పేరును నూచించిన సోదరికి మా హృదయపూర్వక అభినందనలు!!

గెలుపొందిన వారు :

శ్రీ మైలవరపు జానకిదేవి,

C/o. శ్రీ సోమినేని వెంకట్రావుగారు (స్టడరు),

ఇన్స్టిట్యూషన్, రాజమండ్రి (ఆంధ్ర ప్రదేశ్).

గెలుపొందిన అమెకు బహుమాన పైకం రు. 116/-పంపబడును. పైగా ఒక సంవత్సరము వరకు "విజయచిత్ర" పత్రిక ఉచితంగా పంపబడును.

డాల్టన్ పబ్లికేషన్స్

(బాక్స్ నం. 3)

'చందమామ బిల్డింగ్స్' :: మదరాసు-26

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు
వింతలు - విశేషాలు

★

భారతచరిత్ర - 57 ...	2
నైఘా కథ ...	5
పాతాళదుర్గం - 2 ...	9
దారికివచ్చిన భార్య	17
విడాకులు ...	24
విషమపరీక్ష ...	26
చేతగానిపని ...	33
ముఖంపంట ...	39
మూడుసలహాలు ...	44
రామాయణం ...	49
అరణ్యపురాణం ...	57
ప్రపంచపు వింతలు	61

ఇవి గాక ఫోటో శిర్షికల పాటి
మొదలైన మరి ఎన్నో
అకర్షణలు.

డోరగాయ పచ్చిళ్ళకు అమూల్యమైన నూనెలు

అగ్గిమార్కు కాబడిన

ఎ.యస్.బ్రాండ్

చాయపప్పు

నూనె

అగ్గిమార్కు కాబడిన

మేన్స్ బ్రాండ్

నూవులనూనె

మొత్తం సుమిత్రబడినదియవు
బూజుపట్టినదియవు
శాలకాలిమొనలువయ్యెను
16, 4, 2 కిలోగ్రాంలదజ్జులలలా
పేకింగు చేయబడుచున్నది
ఇండియన్ గవర్నమెంటువారి అగ్గి
మార్కు నెలుసుగమనించికొనుడు.

డిపోలు :

శ్రీ G. సుబ్బారావు

డాక్టరు పుల్లక్క స్ట్రీటు, తెనాలి

శ్రీ B. గోపాలకృష్ణమూర్తి

1.3-166 రాజా ముదలియార్ స్ట్రీటు
కళానిగూడ, సికింద్రాబాద్

విజెంటు :

శ్రీ మాజెటి వీరరాఘవయ్య

శివాలయం స్ట్రీటు, విజయవాడ

MFRS, అంబటి సుబ్బన్న & కో. సామర్లపేట

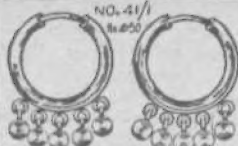
ఆత్మకథ
బిల్కా గారింకా

హాస్య రాజ్ కర్ణాడ
 నవయుగ

నిర్మాత దత్తకుమారుడు
 ప్రత్యూక్త

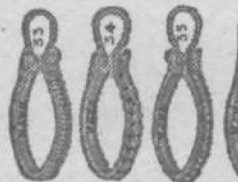

NO. 41/1
Rs. 500
BALLS BENGAL EAR RINGS

RAJA. 45/2
Rs. 4000
PAIR

బంగారు కవరింగ్ రాజా

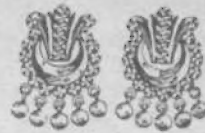

RAJA. 508/5
Rs. 26000

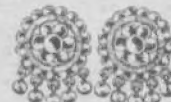
DESIGN
EAR RINGS
816 SIZE
Rs. 3000

MEDIUM
Rs. 2-50
SMALL
Rs. 2000
PER PAIR

చెట్టెలుగనుకు,
వగలకు,
సూర్యులనుకులుగనుకు.

RAJA. 1426, 94 & 100 PAIR

RAJA. 14-22, Rs. 4000 PAIR

SPECIAL
STONE RING
Rs. 1000

RAJA 273

RAJA 290

2-4" SIZE Rs. 10000, 2-2" SIZE Rs. 9000 PER PAIR.

రాజాగోల్డుకవరింగ్ వర్క్స్ (REGD) POST BOX No. 38. H.O. మచిలీపట్నం.

నల్లబొమ్మలుగవర్కులు పట్టు విజయవాడ 2-మెయిన్ బజారు పలుగురు చిన్నపట్ల హైదరాబాద్ 20

జ్యోకైటిస్ ?

పెమ్స్

తనుకొండి !

పెమ్స్ టెబ్లెట్స్ మీ పొట్టలో కలిసిపోతాయి. అంతటి
తేలికపాటిగా, అంతగానే అమెరికన్
అంతర్జాతీయ పేరిటే మీకు విశ్రాంతి కలుగుతుంది...
మీ కంటి నొప్పి నొప్పి మీరు కోర్కె చేసిన
కొంతమంది నిద్రాశయకం... రక్త చరిత్ర అంతా
కంటేనే క్రిమింట్ రివ్యూల్యూషన్ అనే కంటి
మీకు. మీ కంటిలోనే నిద్రాశయకం కొంతమంది
* మంచి పరిమితి కొంతమంది కొంతమంది
మీకు.
* పెమ్స్ మీకు మరేమీ.
* పెమ్స్ అంతకంటే పెమ్స్ మీకు మీకు మీకు
కాదు.

పెమ్స్

శ్రీమతుగా నివారణ నొసగుతుంది.

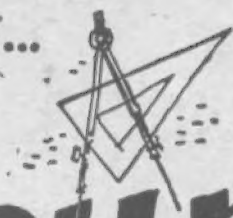

అంధ్రప్రదేశ్కు పంపకదాస్తు: Ms. వివెక్ అండ్ కో., 15/9/521-24,
బహదూర్ నెహ్రూ రోడ్, (మహబూబ్ నగర్), తపాలు పెట్టె నం. 148, హైదరాబాద్ - 12.

రెమి®

స్నో

FOR PRECISION IN...

Colour Printing

By Letterpress...

...Its B. N. K's., superb printing
that makes all the difference.

Its printing experience of
over 30 years is at the
back of this press superbly
equipped with modern
machineries and technicians
of highest calibre.

B. N. K. PRESS PRIVATE LIMITED.
CHANDAMAMA BUILDINGS,
MADRAS - 26

అహ్ ...కోలినోస్

స్వచ్ఛత లేక తాబాదనం కొరకు!

అహ్ ...కోలినోస్

చల్లని, తియ్యని రుచి కొరకు!

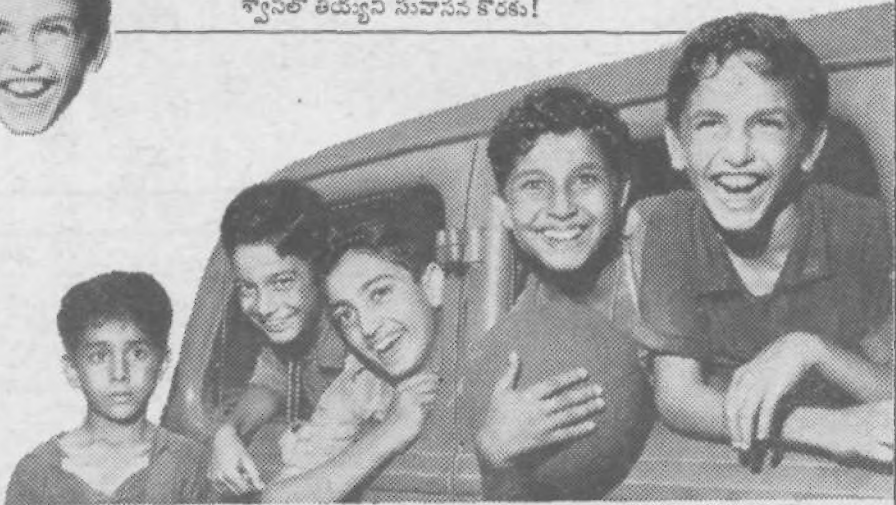
అహ్ ...కోలినోస్

సమృద్ధియైన సురగ కొరకు!

అహ్ ...కోలినోస్

శ్వాసలో తియ్యని సువాసన కొరకు!

అ ఇదో బాబుగిరి ఒక్క కిటుకు: కోలినోస్ వాటి ఒక్క చిరునవ్వు అందరిలాగే! ప్రతి రోజూ దాని మరియు ఉదయము కోలినోస్ డెంటర్ క్రిమ్ కో ప్లస్ను బ్రష్ చెయ్యండి. స్నేహితుల సహవాసంలో అధిక విశ్వాసము...అధిక ఉల్లాసము!

స్వచ్ఛమైన పళ్లు! తాజాశ్వాస!

అహ్ ...కోలినోస్

Kolynos

Registered user: GEOFFREY MANNERS AND COMPANY LIMITED

మీరు మీ ఊరిలో మా “చందమామ” అమ్మే చిన్న ఏజంటుగా ఉండవచ్చును. దీనికి మీరు మనితర్థరు ద్వారా రు. 4-50 పంపిన 8 “చందమామ” కాపీలు మీకు నష్టయి చేస్తాము. లేదా ప్రారంభంలో 4 కాపీలు మాత్రం చాలంటే రు. 2-25 పంపండి. ప్రతి కాపీకి 19 పై. చొప్పున మీకు లాభిస్తుంది. అయితే డబ్బు పంపేముందు మీ ఊరిలో ఇప్పటికే మా ఏజంటు ఎవరూ లేరు అనే విషయం రూఢిచేసుకోండి.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

వడపళని :: మదరాసు - 26

చక్కటి కురులకు సౌందర్య పోషణ

నిత్యమూ ఉదయాన్నే ‘కేశవర్ధిని’ రామకృష్ణ తల దువ్వుకోండి—నిగనిగలాడుతూ ఎంతో చక్కని కురులు వర్ధిల్లుతాయి. చుండు చేరదు. అందము, ఆరోగ్యకరములగు కురుల పెరుగుదలకు ‘కేశవర్ధిని’నే వాడండి.

అప్పటికప్పుడు కాజా వాడుకకు
కేశవర్ధిని రెడీ మిక్స్డ్
హేరాయిల్

శుభ్రతకు, పరిమళయుతమైన
కురులకు కేశవర్ధిని షాంపూ

కేశవర్ధిని ప్రాడక్టుస్,

27, మానలామణి ముదలియార్ రోడ్డు, మదరాసు - 14.

అలసట? నాకు లేదు!

నిజం, రోజంతా నేను శ్రమించినమాట నిజం.

ఇంటికి ఉపయోగపెట్టవచ్చు శ్రమించినప్పుడు ఉప్పులో మింగివేసుకోవాలి.

ఇంటికి చేరేసరికి అలసిపోయాను. కానీ, ఇప్పుడు అలసటలేదు.

ఉత్సాహమిచ్చే ఓవోమాల्ट్ ఒక కప్పు త్రాగగానే అలసటంతా తీరిపోయి ఉత్తేజం కలిగింది. కొత్తగా సరిపెత్తికరం చేయబడిన శక్తిప్రదాయిని ఓవోమాల्ट్ మరుగునలో అందరికీ సమపాళ్లు కలిగిన పోషకాహార పానీయం.

ఓవోమాల्ट్

ఉత్పత్తిదేశం :

ఫుడ్స్ ప్యాక్స్ & పెర్మిలైజర్స్ లిమిటెడ్

తాడేపల్లిగూడెం, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సేల్స్ అభ్యివృద్ధి : 115-బి, నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ రోడ్, మద్రాసు. 1

EP-EEP-13 TLL

డిబిడ్, యీ సాయంత్రం
ఏకో క్యాలెస్ట్రో ఆడుతా
మని మర్చిపోయేం.

అంత వివరంగా
వున్నా మేం డిబిడ్ :

నా రామలింగం -
రామా
యీ మిట్టమద్యాహ్నం
ఎగిరిపోయింది.

డిగింబడినాడు.
పారిపోయిన పెంపుడు
పక్షియి. ఇంతుపులు
తిరిగి ఇంటికి వచ్చేస్తా
మని మా వాళ్ళు
చెప్పి చెప్పా.

దిలీప్ బుందం

ఎగిరిపోయిన రామచిలుకను పట్టుకున్నారు

అదిగో రామా
అరుపులా వినిపిస్తోంది!

అలా పక్షి
దొర్తాం
మనింది.

నా 'వెనెరెడి'
తాళు తెచ్చా
మనింది.

ఎక్కడో
దొడ్డింది.

లేదు. వాణి
కనిపించలేదు.

డిబిడ్: అదిగో
రామా! ఆ పక్షి
మీద కూర్చోంది.

అలాదాదు.
రామా పిల్లికంట
వదింది.

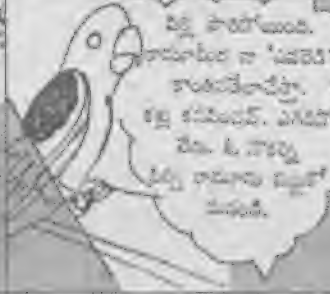

అదే! అదే
వా రామా!

ఎవ్వరి దింపడు. రామా
తెలిసి మిగిలిపోయింది.
అలాగే. మనమింకా
తెలియలేదు. ఆ పిల్లిని
యివ్వండి.

పిల్లి పారిపోయింది.
రామాకిదా నా 'వెనెరెడి'
కాంతిలేదాచేస్తా.
కట్ట కనిపించదు. ఎగిరిపో
యేది. ఆ నాకాళ్ళు
పట్టు రామాను మిట్టా
మనింది.

రామా పట్టుకుంది. హాహ్ హాహ్!

'వెనెరెడి' తాళు నా దగ్గ
యిందిదం నిజంగా
అన్నామే!

JWTUC 1976

తెలుగు పాఠకులకు సంతోష వార్త!

సర్వాంగ సుందరమైన, అధునాతన నినిమా మాసపత్రిక

విజయచిత్ర

(తొలిసంచిక - జూలై '66)

క్రొత్త రీతిలో అనేక వర్ణచిత్రాలు, అత్యంత అకర్షణీయమైన ఆధునిక పద్ధతిలో అనేక వార్తలు, విశేషాలు, నివే వ్యక్తుల జీవిత చిత్రణలు, తారల-తారకుల వర్ణచిత్రాలు, ప్రశ్నలు-జవాబులు, సంపాదక లేఖలు, వార్తాచిత్రాల కలుపు, చిత్రవార్తల విశేషాలు, యింకా ఎన్నెన్నో శీర్షికలతో ముచ్చటైన మల్టికలర్ ఆఫ్ సెట్ ముద్రణతో అన్ మూడవ వారంలోనే వెలువడుతుంది.

ఏడి గావీ : 75 పైసలు మాత్రమే. ★ సాబుదందా : రు. 9/-

మీ కావీని ముందుగానే మీ ఏజంట్లవద్ద రజిస్టర్ చేసుకోండి!

★

నినిమా పరిశ్రమకు సంబంధించిన సమస్యలపై సంచేహలను, లేఖలను పంప గౌరవాము. ప్రకటనలుగూడా ప్రతి లేఖకు రు. 3/-లు పారితోషిక మివ్వబడును.

★

డాల్టన్ పబ్లికేషన్స్

'చందమామ బిల్డింగ్స్' :: మదరాసు-26

వేసవి ప్రాగ్రామం

క్రిమిటి: ఈ వేసవికి హిల్స్, కోడతెనాలికో ప్రాగ్రాం వేరూ యేమిటి?

క్రిమిటి: ఎక్కడో - లేదు - మన ప్రాంతం లోని - రోజున రోజు అగోరూ ఇంకా ఉండలేదు పొడవు తెస్తాను. వాటిని ఉపయోగిస్తే సందసవనంలో వున్నట్లు చల్లగాను, చందన వనంలో వున్నట్లు పరిమళ భరితంగాను వుంటుంది కనుక—ఉపయోగించి చూడు నీకే తెలుస్తుంది.

క్రిమిటి: అదాగా... అయితే ఉపయోగిస్తాము.

- ★ అగోరూ ఇంకా ఉండలేదు పేసపాదరు
- ★ అగోరూ ఇంకా ఉండలేదు చుట్టంపాదరు
- ★ అగోరూ ఇంకా ఉండలేదు అలవర్చన పాదరు

సాటిలేని మేటిగుణ పరిమళములు గలవి.

విజయ కెమికల్స్,

మదరాసు - 7

అలంకారానికి

JASMI NECKLACE
No. 211.

No. 26.

No. 819.
No. 825.

శారదా ఆభరణములు

(రుచిప్రు)

బంగారు కవరింగ్ చేయబడినవి.

మా శారదా నగలను కనిపెట్టడాన్ని పొదుపు చేసి గౌరవప్రదమైన బహిష్కార పాదగలరని ఆశిస్తున్నాము.

No. 603.   No. 747.   No. 607.

No. 542.

No. 15.
No. 108.

శారదా గోల్డు కవరింగ్ వర్క్స్ REED.
prop. G.V. నెల్లూ సారాయం మూర్తి శాసన్లు
చిలకలపాడు, పాపు. మంచినల్లూరు, ఆంధ్ర.

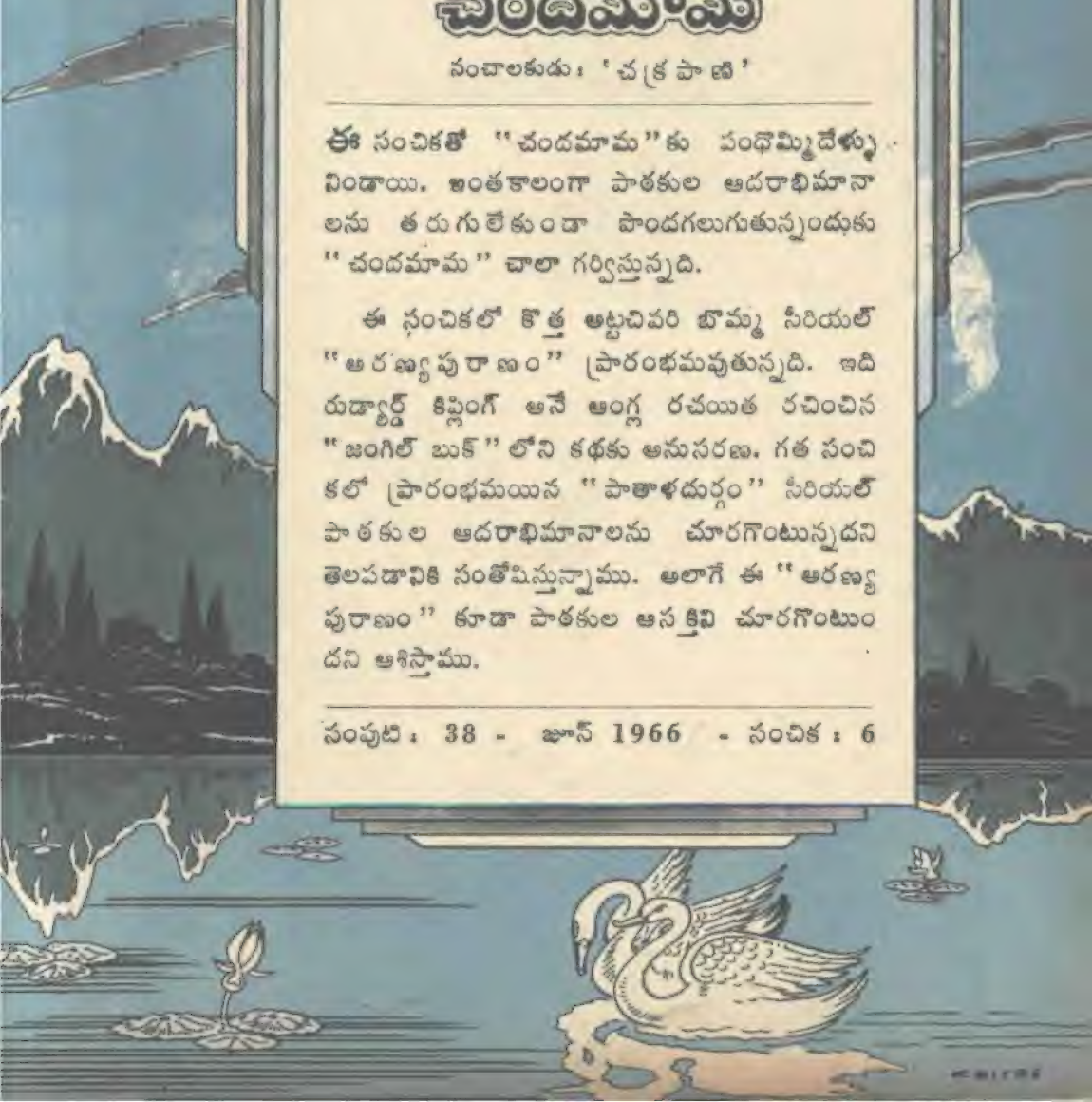
చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ఈ సంచికతో "చందమామ" కు పంథొమ్మిదేళ్ళు విండాయి. ఇంతకాలంగా పాఠకుల ఆదరాభిమానాలను తరుగులేకుండా పొందగలుగుతున్నందుకు "చందమామ" చాలా గర్విస్తున్నది.

ఈ సంచికలో కొత్త అట్టచివరి బొమ్మ సీరియల్ "అరణ్యపురాణం" ప్రారంభమవుతున్నది. ఇది రుద్యార్థ కిష్కింగ్ ఆనే ఆంగ్ల రచయిత రచించిన "జంగిల్ బుక్" లోని కథకు అనుసరణ. గత సంచికలో ప్రారంభమయిన "పాతాళదుర్గం" సీరియల్ పాఠకుల ఆదరాభిమానాలను చూరగొంటున్నదని తెలపడానికి సంతోషిస్తున్నాము. అలాగే ఈ "అరణ్యపురాణం" కూడా పాఠకుల ఆసక్తిని చూరగొంటుందని ఆశిస్తాము.

సంపుటి : 38 - జూన్ 1966 - సంచిక : 6

భారత చరిత్ర

శివాజీ అనంతరం ఆతని పెద్ద కొడుకు శంభూజీ (శంభాజీ) రాజ్యానికి వచ్చాడు. అతను భోగలాలనుడే గాని గొప్ప శూరుడు. అతనికి కవికులకు డనే ఉత్తరదేశపు బ్రాహ్మణుడు ముఖ్య సలహాదారుగా ఉండే వాడు. శంభూజీ పరిపాలనలో మహారాష్ట్ర రాజ్యం బలహీనమయింది, కాని స్తంభించి పోలేదు. మొగలుల వల్ల గల ప్రమాదం శంభూజీకి బాగా తెలుసు. ఔరంగజేబు దక్కనుకు తెచ్చిన పెద్ద సేనలతో అతను ధైర్యంగా పోరాడాడు. అయితే, 1689 ఫిబ్రవరి 11 న, రత్నగిరికి 22 మైళ్ళ దూరాన ఉన్న సంగమేశ్వరం వద్ద, అతను ముకర్రబ్‌ఖాన్ అనే వాడికి దైవి కంగా చిక్కిపోయాడు. అదే సమయంలో అతని సలహాదారు కవికులకుడూ, మరి ఇరవైఅయిదుగురు ముఖ్యానుచరులూ కూడా పట్టుబడిపోయారు. మొగలులు

శీఘ్రంగానే అనేక మరాఠాదుర్గాలను వట్టు కుని, మరాఠా రాజధాని అయిన రాయ గఢాన్ని కూడా ముట్టడించారు.

అయితే శంభూజీ తమ్ముడు రాజారాం సన్యాసివేషం వేసుకుని రాయగఢ నుంచి తప్పించుకు పోయి, అనేక అగచాట్లు పడి, చివరకు కర్ణాటక ప్రాంతం లోని జింజీ చేరుకున్నాడు. ఈ లోపుగా మరాఠా రాజ ధాని శత్రు వశమయింది. శంభూజీ కుటుంబం, ఆతని పసికొడుకు శాహూతోసహా మొగలులకు చిక్కారు. మహారాష్ట్ర ప్రభ నిర్మూలమైనట్టే కనబడింది.

కాని శివాజీ చేత ఉత్తేజితులైన వాళ్ళు అంత సులువుగా లొంగేవాళ్ళు కారు. వాళ్ళు మొగలులతో తిరిగి జాతీయవిమోచన సమరం ఆరంభించారు. ఈ సమరంలో చివరకు మొగలుల శక్తులన్నీ నీరు కారిపోవటం జరిగింది. ఈ సమరానికి

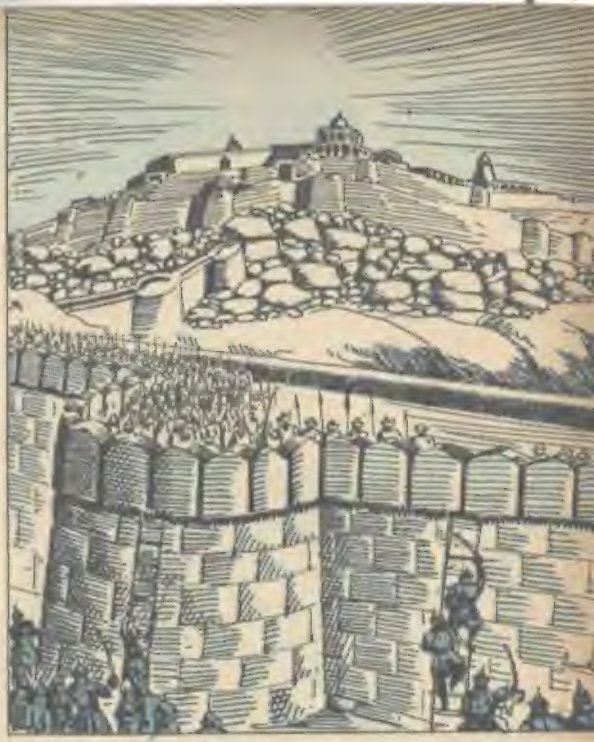

మహారాష్ట్రుల తరపున నాయకత్వం వహించిన వారు రామచంద్రవంత్, శంకరజీ మల్హార్, పరశురామ్(తింబక్).

ఇప్పుడు ఔరంగజేబుకు ఎదురైనది "ప్రజాయుద్ధం." దీన్ని ఎలా కొనసాగించాలో ఔరంగజేబుకు తెలియలేదు. మరాఠా రాజ్యం గాని, రాజసైన్యం గాని ఉంటే దాన్ని నిర్మూలించవచ్చు, కాని అవి లేవు. సంతాజీ ఘోర్పడే, భనాజీ బాదప అనే సమర్థులైన ఇద్దరు మరాఠానాయకులు ఎక్కడబడితే అక్కడ తమ సేనలతో విరుచుకుపడి, మొగలులకు తీవ్రమైన సంక్షోభమూ, తీరని నష్టమూ కలిగించి, మెరపు లాగా ఎటో వెళ్ళిపోయేవారు. వీళ్ళు చక్రవర్తి శివీరాలను కూడా కొల్లగొట్టారట. మొత్తం మీద అనేకమంది మొగలు అధికారులు తమ భద్రత కోసం మహారాష్ట్రులకు "చౌక్" చెల్లించిన మాట నిజం. కొందరు శత్రువుతో చేరిపోయి చక్రవర్తి ప్రజలనే దోచారు. సంతా, భనాల పేర్లు దిక్కుదిక్కులా ప్రతిధ్వనించాయి. వారా కాలానికి వీరాధిపీరులు. మొగలుసామ్రాజ్యవాదులు వీరినేమీ చెయ్యలేకపోయారు.

జులైఫికర్ఖాన్ అనే మొగలు సేనాని జింజీకి దాదాపు ఎనిమిదేళ్ళపాటు ముట్టడి

వేసి, చివరకు 1698 జనవరిలో దాన్ని పట్టుకున్నారు. అయితే రాజారాం అక్కడి నుంచి సాతారాకు పారిపోయాడు. అక్కడ ఆతను బలమైన సేనను పోగుచేసుకుని, ఉత్తరదక్కనులో ఉన్న ఔరంగజేబు బలాల పై యుద్ధం చేశాడు. 1699 డిసెంబరులో మొగలులు సాతారా దుర్గాన్ని ముట్టడించారు.

1700 మార్చి 12 న రాజారాం చనిపోయాడు. అంత దాకా ముట్టడిని వీరోచితంగా ప్రతిఘటించిన మహారాష్ట్రులు కొన్ని షరతుల మీద దుర్గాన్ని మొగలుల అధీనంచేశారు.

చందమామ

ఇది మొదలు పాదుషా స్వయంగా ఒక్కొక్క మరాఠాడుర్గాన్నే పశపరుచుకో నారంభించాడు. కాని అది వ్యర్థప్రయత్నమే అయింది. ఏమంటే, ఇవాళ చిక్కిన దుర్గం రేపు చెయి జారిపోయేది. యుద్ధం అనంతంగా సాగుతూ పోయింది.

రాజారాం మరణానంతరం అతని భార్య తారాబాయి మహారాష్ట్రులకు నాయకురాలయింది. ఆమె తన కొడుకైన మూడవ శివాజీ తరపున రాజ్యం చేస్తూ, అసాధారణ ప్రతిభ కనబరిచింది. ఆమె భర్త జీవించి ఉన్నప్పుడే పరిపాలనా వ్యవహారాలలో ఆమె చాకచక్యానికి, సమర్థతకూ గొప్ప ఖ్యాతి వచ్చింది.

రాజ్యం కోసం బరిగే కుమ్ములాటలను అణచిపెట్టి, తారాబాయి మొగలుల ప్రాంతాలలోని సిరంజ్, మండసోర్ మొదలైన ఆరు సుబాలను కొల్లగొట్టడానికి చురుకైన దాడులను ఏర్పాటు చేసింది.

మరాఠాదండులు 1703 లో బిరారు పైనా, 1706 లో గుజరాతు పైనా దాడి చేసి, బరోడాను కొల్లగొట్టాయి. 1706 ఏప్రిలు, మే నెలలలో ఒక పెద్ద మహారాష్ట్ర సేన అహమ్మద్ నగర్ లోని పాదుషా శిబిరం పైకి వెళ్ళింది. వారిని చెదరగొట్టటం మొగలులకు బ్రహ్మప్రయత్నమయింది.

ఈ సమయానికి మహారాష్ట్రులు తమ బలాలను చక్కగా కూడగట్టుకుని, దక్కను లోనూ, మధ్యభారతం లోని కొన్ని ప్రాంతాలలోనూ దాదాపు తమకు పోటీ లేకుండా చేసుకో గలిగారు. వాళ్ళు మొగలు సేనా నాయకులను పూర్తిగా బెదరగొట్టారు. వారి యుద్ధతంత్రంలో కూడా దర్పం ప్రవేశించింది. వారిలో మొగలులంటే ఏ మాత్రమూ భయం లేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా జయం తమదే నన్నట్టు వెళ్ళారు. వారిని అణచడానికి ఔరంగజేబు చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ వృధా అయ్యాయి.

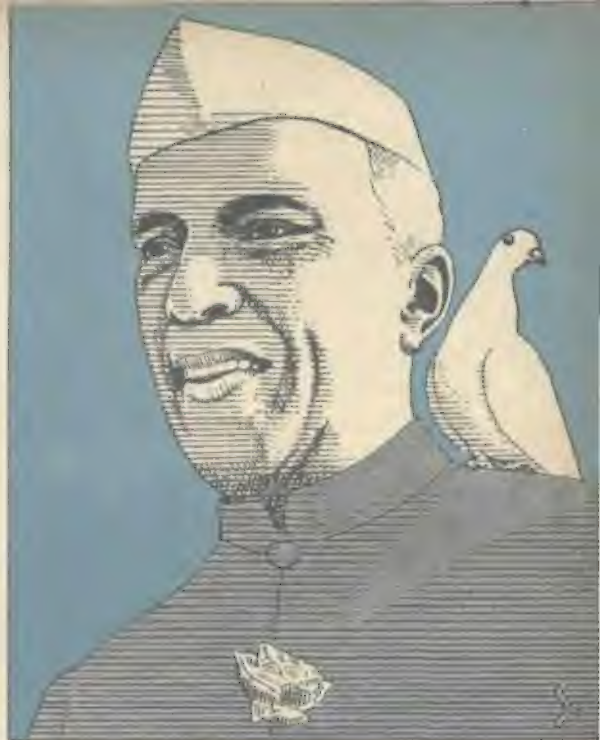
నేహూ కథ

24

స్వరాజ్యపార్టీ కార్యభారాన్ని మోతీలాలు ఒంటరిగా మోయ్య వలసివచ్చింది. ఆయన ఆ ఎన్నికలలో తన ప్రతిపక్షులతో హెరారా హెరారి పోరాడాడు.

మొత్తంమీద నేషనల్స్టు పార్టీకి చెప్పకో దగిన విజయం చేకూరింది. శాసనసభలలో కుడిపక్షం మరింత బలపడింది. పెద్ద భూస్వాములూ, బిరుదులుగలవారూ, పారిశ్రామికులూ అందులో ప్రవేశించారు; వారికి రాజకీయాలతో ఏమీ సంబంధంలేదు.

1926 ఆఖరులో ఒక మతేన్మాది స్వామిశ్రద్ధానందను నిద్రపోతూ ఉండగా హత్యచేశాడు. గూర్ఖాల తుపాకులకు రొమ్ము చూపి ఎదురు వెళ్ళిన మహాధీశుడు ఒక హంతకుడి కత్తికి బలి అయ్యాడు. ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం ఆయన ఢిల్లీలోని జామా మసీదులో హిందూ ముస్లిముల సమిష్టి సమావేశంలో గంభీరపవ్యాసం చేసినప్పుడు "హిందూ ముసల్మాన్ క్లై!" అన్న నినాదాలు పిక్కిట్లాయి. అలాటి మహాప్రకృతి ఒక స్వజాతీయుడి చేత హత్యకావటం తలుచుకుని జవాహరు చాలా కలత చెందాడు.

1927 ఫిబ్రవరీలో బ్రుసెల్స్ నగరంలో వీడితప్రబల మహాసభ జరిగింది. కొమింటాంగు (చీనా) వామ పక్షియులూ, ఇతర వలసదేశాలవారూ, అమెరికా కాలిండ్ నలిగే దక్షిణ అమెరికావారూ, వామ, కార్మిక పక్షాలవారూ చేరి ఈ సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. యుద్ధానంతరం జర్మనీలో సామ్రాజ్యవాదం పోవటంచేత అక్కడి ప్రభుత్వం అభ్యంతరం చెప్పలేదు. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ వగైరా సామ్రాజ్యదేశాలు కల్లెర్రజేశాయి. జావా, ఇండోచైనా, పాలస్తీనా, సిరియా, ఈజిప్టు వగైరాదేశాల ప్రతినిధులూ, అఫ్రికా ప్రతి

నిదులూ, సిగ్రే ప్రతినిధులూ అందులో పాల్గొన్నారు. ఈ సమావేశం జరగజేతున్నట్టు ముందుగానే తెలిసి జవాహరు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను కూడా పంపవలసిందని రాశాడు. ఆ పని అతనిపైనే పెట్టారు. సామాజ్యవ్యతిరేక కూటమి ఒకటి ఏర్పాటుయింది. అందులో జవాహరు కూడా ఒక సభ్యుడు. యూరపులో ఉండగా జరిగిన కూటమి సమావేశాలలో అతను పాల్గొన్నాడు. చివరకు 1931 లో కాంగ్రెసుకూ, బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికీ సామరస్యం ఏర్పడినప్పుడు కూటమిలో నుంచి జవాహరును తొలగించేశారు.

1927 వేసవిలో మోతీలాలు యూరపు వచ్చాడు. కొద్ది నెలలపాటు అందరూ కలిసి ఉన్నారు. నవంబరులో రష్యాలో విప్లవ దళమే వార్షికోత్సవం జరిగింది. నెహ్రూ లందరూ దానికి వెళ్ళి, నాలుగు రోజులు మాస్కోలో గడిపారు. అది మోతీలాలుకూ, జవాహరుకూ కూడా ఒకగొప్ప అనుభవంగా పరిణమించింది.

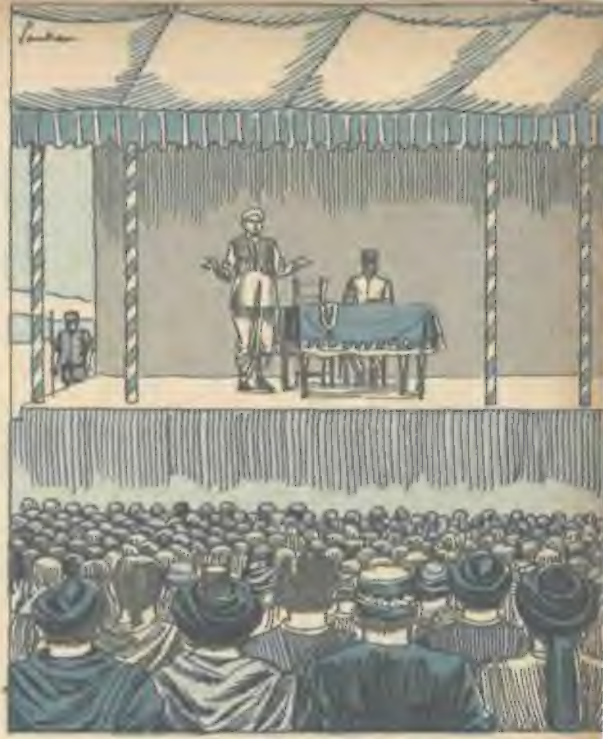
ఆ డిసెంబరు అఖరు వారంలో కాంగ్రెసు మహాసభ మద్రాసులో జరుగుతున్నది. దానికి అందుకోవాలనే ఉద్దేశంతో జవాహరు తన భార్యనూ, చెల్లెలిని, కుమార్తెనూ వెంటబెట్టుకుని స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చాడు.

యూరపులో దాదాపు రెండేళ్ళు గడిచిన ఫలితంగా జవాహరుకు రాజకీయ అంత స్పంఘర్షణ పూర్తిగా రహితమైపోయింది. అతని దృక్పథం విశాలమయింది. జాతీయవాదం ఒక్కటే చాలదు. రాజకీయ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు మొదటి మెట్టు మాత్రమే. సాంఘిక స్వేచ్ఛా, సోషలిస్టు వ్యవస్థా లేనిదే దేశం గాని, వ్యక్తి గాని అభివృద్ధి చెందటం సాధ్యం కాదు. సోవియట్ రష్యాలో కొన్ని అవాంఛనీయమైన అంశాలు కనిపించినప్పటికీ, ఆ దేశం అతన్ని బాగా

ఆకర్షించింది; ప్రపంచం యొక్క పురోభి
వృద్ధికి సూత్రం అక్కడే అతనికి కనిపిం
చింది. యూరపులో ఎన్నో గొప్ప పరిణా
మాలు రాబోతున్నాయి, వీటికి అనుగుణంగా
దేశాన్ని అప్పటి నుంచే తయారుచేయాలి.
కాంగ్రెసు ఎంతసేపూ రాజకీయంగానే
ఆలోచిస్తున్నది. కాంగ్రెసు వెలపల కార్మిక,
యువక వర్గాలలో బోలెడంత కృషి చెయ్య
వచ్చు, గ్రామ ప్రాంతాల ఎంతో పని
చెయ్యవచ్చు.

కాని జవాహరు కనిన ఈ కలలు ఫలించ
లేదు. అతను మళ్ళీ కాంగ్రెసు రాజకీయ
నుడిగుండం లోనే పడ్డాడు. అతను
మద్రాసు కాంగ్రెసు సమావేశానికి అనేక
తీర్మానాలు తయారు చేశాడు. దాదాపు
అన్నీ కూడా పర్కింగు కమిటీ తీర్మా
నాలుగా ఆమోదించబడ్డాయి. అతనికి
అశ్చర్యం వేసింది. సాధారణ సమావేశంలో
అతనే వాటిని ప్రతిపాదించాడు. అన్నీ
ఆమోదించబడ్డాయి. అతని స్వతం
త్రతా తీర్మానాన్ని ఆసీదీసింటు స్వయంగా
బలపరిచింది. ఇదంతా చూసి జవాహరుకు
ఒక పక్క ఆనందం కలిగినా మరొక పక్క,
తన తీర్మానాల అంతర్గతం అందరికీ అర్థ
మయిందా అన్న సంకోచం బాధించింది.

సమావేశం ముగిసే లోపలనే ఈ
సంకోచం నిజమని రుజువయింది. రానున్న
సైమన్ కమిషనును బహిష్కరించాలన్న
తీర్మానం లోని ఒక అంశం, నెహ్రూ
ప్రతిపాదించిన స్వతంత్రతా తీర్మానాన్ని
అబద్ధం చేసేసింది!

ఆ యేడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు డాక్టరు
అన్నాది, జవాహరుకు బహుకాల మిత్రుడు.
అదిగాక జవాహరు ప్రతిపాదించిన తీర్మానా
లనేకం ఆమోదించబడ్డాయి; వాటిని
అమలు లోకి తేవాలి. ఈ కారణాలచేత
జవాహరు తిరిగి కాంగ్రెసు సెక్రటరీ పదవికి
నమ్మించాడు. ఇందు కింకొక. బలమైన

కారణం కూడా ఉన్నది—కాంగ్రెసు దిగ జారిపోకుండా చూడటం!

1928 లో భారతదేశంలో సర్వకొముఖ చైతన్యం ఉన్నట్టు జవాహరుకు తోచింది. కార్మికులూ, వ్యవసాయ శ్రామికులూ, యువకులూ, మేధావులూ, అన్ని వర్గాలూ చైతన్యవంతంగా ఉన్నాయి. జాతి పరిశ్రమ లోనూ, రైల్వేల లోనూ కార్మికులు సమ్మెలు జరిపి, తమ బలాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. కర్షకరంగం కూడా అలాగే చురుకుగా ఉన్నది. సర్దారు పల్లభాయిపటేలు నాయకత్వం కింద బార్డోలీ సత్యాగ్రహం విజయవంతంగా సాగటమే గాక, దేశం లోని వ్యవసాయ రంగానికింతకూ గర్వకారణమై, ప్రోత్సాహాన్నిచ్చింది. అలాగే యూత్ లీగులు దేశమంతటా వెలికాయి. వాటిలో చాలా రకాలున్నాయి; కొన్ని లీగులు మత సంబంధమైనవి, మరి కొన్ని విప్లవ దృక్పథం కలవి.

వీటన్నిటినీ మించిన సంఘటన సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణ. ఈ బహిష్కరణ విషయంలో మితవాద వర్గాలు కాంగ్రెసుతో కలిసి బహిష్కరణకు పూర్తి విజయం చేకూర్చాయి. సైమన్ కమిషన్ వారు వెళ్ళిన చోట సల్లా "సైమన్ గో బాక్" అన్న నినాదం మారుమోగింది. అసంతృప్తికమైన భారతీయులకు సైమన్ పేరు తెలియటంతో బాటు రెండు ఇంగ్లీషు మాటలు కూడా పరిచయమయ్యాయి!

ఈ సందర్భంలో ఒక సంఘటన జరిగి నట్టు జవాహరు తన ఆత్మకథలో చెప్పుకున్నాడు. సైమన్ కమిషన్ వారు న్యూఢిల్లీ లోని వెస్టర్న్ హోటల్లో ఉండగా రాత్రి వేళ చీకట్లో నుంచి "సైమన్ గో బాక్" అన్న కేకలు విసవచ్చాయిట. రాత్రివేళ కూడా ఈ నినాదం తమను విడిచిపెట్టక పోవటం వారు సహించలేక పోయారట. తీరా విచారిస్తే, అది సక్కులకూతలట.

పాతాళదుర్గం

2

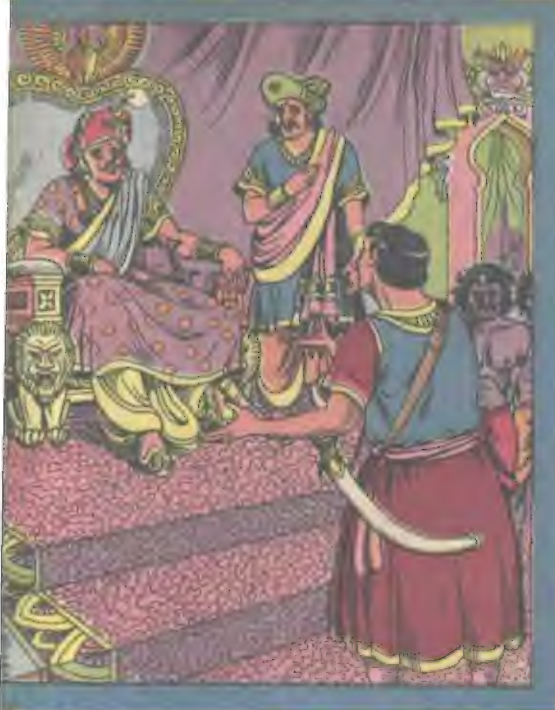
[కుంతలదేవీ మంత్రికొడుకైన శశికాంతు డనేవాడు, ఇద్దరు మిత్రులతో వెలుకై అరణ్యానికి వెళ్ళి, శక్రువాణం వల్ల గాయపడ్డాడు. భద్రు డనేవాడు పారిపోయి, రాజధానినగరం చేరాడు. కుంతలరాజు, మంత్రి అరణ్యంలో ఏం జరిగివుంటుందా అని చర్చిస్తూండగా, సైనికుడొకడు వచ్చి కడంబరాజు దూతలను పంపినట్లు వాళ్ళకు చెప్పాడు. తరవాత—]

కడంబ రాజైన ఉగ్రసేనుడి దూతలు నలుగురు, ఇద్దరు ఖైదీలతో సభామందిరానికి వచ్చారు. శతభానుడు సింహాసనం మీద ఆసీనుడయివున్నాడు. గంగాధరుడు దూతల వెంట వున్న ఖైదీల చేతికట్లు విప్పవలసిందిగా సేవకులను ఆజ్ఞాపించాడు.

రాజసేవకులు ఖైదీల కట్లు విప్పబోయేంతలో ఉగ్రసేనుడి దూతల్లో ఒకడు ముందుకు వచ్చి, గంగాధరుడికి తల వంచి

నమస్కరిస్తూ, "మహామంత్రిలు నన్ను క్షమించాలి. విల్పిద్దరూ పరమ క్రూరులు, అతి సాహసులు," అంటూ ఖైదీలను సమీపించి, తన చేతికర్రతో ఒకణ్ణి పొడుస్తూ, "వీడు ధూమకుడు, విత్తహంతకుడు; యీ రెండవవాడు సోమకుడు; భ్రాతృ హంతకుడు," అన్నాడు.

"ఈ హంతకుల్ని మా వద్దకు పంపడంలో, మీ మహారాజుగారి అభిప్రాయ

మేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు మంత్రి గంగాధరుడు.

ఆ ప్రశ్న వింటూనే తతిమ్మా ముగ్గురు దూతలూ ముందుకు వచ్చారు. అందరూ ఒకేసారి మాట్లాడబోయిన వాళ్ళల్లా, మొదటి దూత సాంజ్జు చేయగానే ఆగిపోయారు. అప్పుడు మొదట మాట్లాడిన దూత, శతభానుడి కేసి తల ఎత్తి చూసి, తరవాత మంత్రికి, రాజుకూ వినబడేంత పెద్ద గొంతుతో, "మహారాజులూ, మహామాత్యులకు, మా ప్రభువులు ఆగ్రహించిన మహారాజులుంగా గౌరవపూర్వకంగా నమస్కారాలు చేసి, దుఃఖకరమైన వార్త ఒకటి

యిలా విన్నవిస్తున్నారు : కదంబరాజ్యంలో ఏ కారణం వల్లనో ప్రవేశించిన కుంతలదేశ మహామంత్రుల పుత్రుడూ, వారి అనుచరు లిద్దరూ, ఖైదు నుంచి పారిపోయిన ధూమ కుడూ, సోమకుడూ అనే హంతకుల వల్ల గొప్ప యిక్కట్ల పాలయ్యారు. ఆ ముగ్గుర్ని యీ హంతకులు చంపి, వారి నగలూ గుర్రాలూ దొంగలించ బోయేంతలో, ఒక సింహాలమండ అక్కడికి వచ్చి పడింది. ఈ హంతకులు ఆ ప్రదేశం నుంచి పారి పోతూ కాపలాసైనికులకు దొరికారు. మహామంత్రుల పుత్ర మిత్రుల శవాల కోసం, సైనికులు కొండప్రాంత మంతా గాలిస్తున్నారు. దొరికితే, ఆ సంగతి వెంటనే తెలియ బరచ బడుతుంది," అని చెప్పాడు.

"మీ మహారాజుగారు యిదంతా నేటి మాటగా చెప్పమన్నారా? లిఖిత పత్రం ఏమీలేదా?" అన్నాడు గంగాధరుడు.

"మహారాజుగారు యీ దారుణ విషయం రాయ ప్రయత్నించారు గాని, వారికి చేయి అడలేదు. ఆ కారణంగా, వారు రాయ దలిచుకున్న విషయం నాకు చెప్పి తమకు తెలియ బరచమన్నారు," అన్నాడు దూత.

అంతవరకూ కదంబరాజు దూత చెప్పు తున్నదంతా శ్రద్ధగా అలకించిన శతభానుడు

చందమామ

సింహాసనం మీద నుంచి లేస్తూ, "సరే, యిక మీరు వెళ్ళిపోవచ్చు. ఈ హంతకుల్ని విచారించి తగినశిక్ష మేమే విధిస్తాం," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే ఉగ్రసేనుడి దూతలు కలవరపడిపోయి, ఒకళ్ళ ముఖాల కేసి ఒకరు చూసుకున్నారు. ఈసారి దూతల్లో మరొకడు ముందుకు వచ్చి, "మహారాజా! క్షమించాలి. పితృ బ్రాతృ హంతకులైన వీళ్ళిద్దరికీ లోగడే యావజ్జీవ కారాగార శిక్ష విధించబడింది. వీళ్ళు ఖైదు నుంచి పారిపోయి, తిరిగి యీ కొత్త హత్యలకు ఒడిగట్టారు. మా మహారాజుగారి ఆజ్ఞ విమిటంటే, యీ హంతకు లిద్దర్నీ, కదంబ కుంతలదేశాల సరిహద్దు మీదవున్న మహా వృక్షానికి దేనికైనా వేలాడకట్టి ఉరిదీయ మని. ఆ కార్యం మేము తిరిగివెళ్ళేటప్పుడు పూర్తిచేస్తాం, యిక సెలవు!" అన్నాడు.

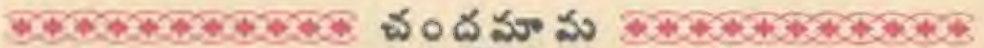
ఉగ్రసేనుడి దూతలు నలుగురూ, ఖైదీ లిద్దర్నీ సమీపించి, వాళ్ళను చేతి కర్రలతో పొడిచి వెనక్కు తిప్పబోయారు. ఖైదీల్లో ధూమకుడనేవాడు రోషంగా కళ్ళెర్ర చేసి, "ఛీ, దుర్మార్గుల్లారా!" అంటూ యీసడించాడు. సోమకుడు కర్రదెబ్బ తిని ఉలకలేడు, పలకలేడు. అతడి ముఖం మీద ఎలాంటి బాధా ప్రస్ఫుటంకాలేదు.

దూతల్లో ఒకడు వాళ్ళిద్దరికీ చేరువగా వెళ్ళి, "జాగ్రత్త! మీ పెళ్ళాంబిద్దల మాట మరిచి పోకండి!" అన్నాడు పళ్ళు కొరుకుతూ.

దూతలు ఖైదీలతో సభామందిరం నుంచి బయటికి వెళ్ళిపోయారు. రాజు శతభానుడు వాళ్ళు పోయిన ద్వారం కేసి సాలోచనగా చూస్తూ, "అమాత్యా! హంతకుడు ఉగ్ర సేనుడే నన్ను అనుమానం నాకు దృఢ పడుతున్నది. ఏమిటి, అతడి యీ కపట నాటకమంతా!" అన్నాడు.

"ఈ కపట నాటకం చాటున, మహా భయంకరమైన కుట్ర ఏదో వున్నదన్న అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది, మహారాజా!

అంతే కాదు, శశికాంతుడు సజీవుడే అని కూడా నేను భావిస్తున్నాను," అన్నాడు మంత్రి గంగాధరుడు.

"శశికాంతుడు క్షేమంగా తిరిగి రావాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. ఉగ్రసేనుడికి, మన భద్రుడు గాయపడి నగరం చేరినట్టు తెలియదులావుంది. అతడి దూతల మాటల వల్ల మనవాళ్ళు ముగ్గురూ అరణ్యంలో మరణించారని వాళ్ళు అభిప్రాయపడు తున్నట్టు కనబడుతున్నది," అన్నాడు శతభానుడు.

"అతడి దూతలు మన నగరం చేరక ముందు, అందరూ అలాగే అనుకుని అవరణ దాటి, నగరంలో ప్రవేశించారు.

వుంటారు. ఇప్పుడు నగరప్రజలు చెప్ప తునే మాటల వల్ల, భద్రుడు యిక్కడికి చేరినట్టు దూతలు గ్రహిస్తారు. వెన్నులో తగిలిన బాణం శస్త్రం చేసి బయటికి లాగ గానే, అతడు మరణించాడని, పుకారు వేయిస్తాను," అన్నాడు గంగాధరుడు.

"అందు వల్ల కలిగే మేలేమిటి?" అన్నాడు శతభానుడు.

"ఈ పుకారు, అతడి దూతల ద్వారా గాని, మరొకవిధంగా గాని ఉగ్రసేనుడికి చేరుతుంది. ఆ విధంగా, అరణ్యంలో బరిగిన వాస్తవం ఏమిటో మనకు తెలిసే అవకాశం లేదని, అతడు ధీమాగావుంటాడు. అది మనకు చాలా మేలు చేకూరుస్తుంది, మహారాజా! ఈ హంతకులనబడే ఖైదీ లిద్దరి సంగతి తెలుసుకోవాలి. అదంతా నేను చూస్తాను. ఇప్పటికే చాలా పాద్ము పోయింది, తమరు శయనాగారానికి వెళ్ళండి," అంటూ మంత్రి గంగాధరుడు రాజుకు సమస్కరించి, సభామందిరాన్నుంచి బయటికి వచ్చి, అక్కడ కావలావున్న ఒక భటుణ్ణి పిలిచి, వాళ్ళ నాయకుణ్ణి తీసుకు రావలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాడు.

ఉగ్రసేనుడి దూతలు రాజప్రసాదపు

చందమామ

రాజవీధిన వున్న ఒక చెట్టుకింద నాలుగు గుర్రాలు కట్టివేయబడి వున్నవి. దూతలు వాటిని అధిరోహించి, ఖైదీలైన ధూమక సోమకుల నడుముకు పొడవాటి తాళ్ళుకట్టి, వాటి కొనలను గుర్రాల జేనులకు బిగించి బయలుదేరారు.

ఆ సరికి రాత్రి బాగా పొద్దుపోయింది. నగరం సద్దు మణిగింది. ఏవో అవసర కార్యాల మీద పోయే ఒకరిద్దరు పొరులూ, గస్తీభటులూ తప్ప, దూతలకు ఎవరూ దారిలో ఎదురుపడలేదు. వాళ్ళకు భద్రుడు బతికి వున్నాడా, లేక మరణించాడా అన్న సంగతి తెలుసుకోవాలని చాలా ఆదుర్దాగా వున్నది. తాము కదంబరాజు దగ్గర నుంచి బయలు దేరేటప్పుడు, బాణందెబ్బ తిని గాయపడిన వాడు, అరణ్యంలో ఎక్కడో గుర్రంమించి జారి కిందపడి మరణించి వుంటాడని భావించారు. కాని, కుండల నగరం చేరిన తరవాత నగర పౌరులు మాట్లాడుకునే దాన్ని బట్టి, ఆ గాయపడ్డ వాడు రాజప్రాసాదం చేరాడు. వాడు మాట్లాడే స్థితిలో వుంటే, యదార్థం బయట పడిపోతుంది...

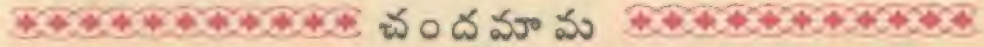
దూతలు నగరద్వారం చేరి, అక్కడ కాపలా వాళ్ళకు నగర రక్షకు డిచ్చిన

అనుమతి పత్రం చూపి, "పాపం, మంత్రి కుమారుడి స్నేహితు డొకడు గాయపడి నగరం చేరాడట. వెన్నులో గుచ్చుకున్న బాణంతో, అత డింత దూరం గుర్రం మీద రావటం అశ్చర్యంగా వుంది!" అన్నారు.

"ఆ గాయపడ్డ యువకుడి పేరు భద్రుడు, ఈక్కు ముక్కలా వుండేవాడు. ఏంలాభం! శస్త్రం చేసి బాణం బయటికి లాగగానే, ఆ వున్న కాస్త కొనపూపిరి పోయింది," అన్నారు కాపలాభటులు.

"అయ్యో పాపం!" అంటూ దూతలు లేని జాలి కనబరిచి, నగరద్వారం దాటి అరణ్య మార్గం పట్టారు.

"మన మహారాజా, మంత్రి పథకం చేశారంటే దానికి తిరుగుండదు. మంత్రిగారు సామాన్యుడా? నూలుపోగుతో ఏనుగును బంధించగలడు," అన్నా దొక దూత.

"చచ్చిన వాళ్ళు చచ్చారు; పథకాలూ, తంత్రాలూ అల్లెవాళ్ళు అల్లుతున్నారు. వాళ్ళ మాట కేం గాని, మధ్య మనం అదృష్టవంతులం," అన్నాడు మరొక దూత.

"ఏమిటబ్బో, అంత అదృష్టం?" అన్నాడు మొదటి దూత.

"మనం వచ్చిన పని మహా చక్కగా, మహా చాకచక్యంగా నిర్వహించాం. మన వాగ్దాలంతో యీ దేశపు రాజునూ, మంత్రిని

సమ్మోహితుల్ని చేశాం. ఇందుకు మన రాజుగారు మన నెంతగా సత్కరిస్తారో, ఎన్నెన్ని మడిమాన్యాలిస్తారో వూహించుకో," అంటూ దూత పెద్దగా నవ్వాడు.

అతడి నవ్వు ముగిసేలోపల అంతకంటే పెద్దగా వికృతంగా దారిపక్క చెట్ల చాటు నుంచి మరొక నవ్వు వినిపించింది. దూతలు ముగ్గురూ నివ్వెరపోయి, ఆ ధ్వని వచ్చిన వైపుకు చూశారు. అక్కడెవరూ వారికి కనిపించ లేదు, అరికిడైన జాడ కూడా లేదు. గుడ్డి వెన్నెలలో అరణ్యం మహా భయంకరంగా పున్నది. ఏవేచో వింత ధ్వనులు వినిపిస్తున్నాయి.

"మన సంతోషంలో మనం యింత పరకూ పరిసరాలను గమనించ లేదు సుమా! ఈ అరణ్యం దొంగలకూ, దారి దోపిడిగాళ్ళకే గాక, భయంకరమైన పిశాచాలకూడా నిలయం అని విన్నాం. ఇక నేళ్ళు మూసుకుని జాగ్రత్తగా గుర్రాలను నడపండి. ధూమక సోమకులు గుర్రాల వెంట పస్తూనే ఉన్నారా?" అంటూ దూతల్లో ఒకడు వెనక్కు తిరిగి చూశాడు.

ఆ మరుక్షణం దూతల మీద చెట్లకొమ్మల నుంచి కణకణలాడే బొగ్గులు వానజల్లులా కురిసివై. ఆ నిప్పకణాలు మీద పడగానే

గుర్రాలు బెదిరి పరిగెత్తసాగినై. దూతల్లో
ఇద్దరి దుస్తులు విప్పంటుకుని భగ్గుమన్నవి.

“కొరివిదయ్యాలు! కొరివిదయ్యాలు!”
అంటూ దూతలు నలుగురూ ఒక్కసారిగా
భీతితో కేకలుపెట్టారు. కళ్ళాలు లాగి, పరి
గెత్తే గుర్రాలను అపాలనే ప్రయత్నం
వాళ్ళేమీ చెయ్యలేదు. అవి పెద్దగా నకిలిస్తూ
దారితెన్నులేకుండా అరణ్యానికి అడ్డంపడి
పరిగెత్తసాగినై. ధూమక సోమకులు వడుతూ
లేస్తూ, వాటి వెనక పరిగెత్తసాగారు,

కొద్ది సేపటి తరవాత గుర్రాలు అలిసి
పోయి రౌతుల స్వాధీనానికి వచ్చినై.
దూతల్లో ఒకడు ధూమక సోమకులు తమ

వెంటనే వుండటం గమనించి తృప్తిగా
నిట్టూర్చి, “మనం ఎంత అదృష్ట
వంతులం! ఎంత పెద్ద ప్రమాదాన్నుంచి
బయటపడ్డాం. కొరివిదయ్యం పట్టునుంచి
బయటపడ్డ వాణ్ణి, కాలుడు కూడా ఏమీ
చెయ్యలేదని సామెత గదా!” అన్నాడు.

“ఆ సామెతల కేంలే, మనం దారి
తప్పాం,” అన్నా డొక దూత విసుగ్గా.

“దారి తప్పితే నేం, ప్రాణాలు దక్కినై.
ఆ కనబడే కొండ మనరాజ్యంలోదే కదా?”
అన్నాడు మరొక దూత.

“అవును, మీ రాజ్యంలోదే! మీరు
కదంబరాజుగారి దూతలా? మంచిది,

నా వెంట రండి. నేను కుంతలదేశ సరిహద్దు కాపలాసైనికుణ్ణి. కుంతల, కదంబ దేశాల సరిహద్దు మీద వున్నదే, ఆ కనబడే మహావృక్షం! మీరు దానికింద నిలబడి చూస్తే, పోవలసిన దారి సూటిగా కనబడుతుంది," అని చెప్పాడు సైనికుడొకడు.

సైనికుడు ముందుండి దారితీయగా, దూతలు ఎక్కడలేని సంతోషంతో తమ గుర్రాలను వెనకగా నడిపి అతడు చెప్పిన మహావృక్షం కిందికి వెళ్ళారు. అక్కడ మరొక కాపలాసైనికుడు కత్తి చేతబట్టుకుని నిలబడి వున్నాడు.

"అక్కడ తెల్లగా పాములా మెలికలు తిరుగుతూ పోతున్న దేమిటి? కొండ వాగా?" అని అడిగాడు ఒక దూత. కాపలా సైనికుడు ఆ ప్రశ్నకు జవాబిచ్చేంతలో, చెట్టుకొమ్మల్లో ఏదో శబ్దం అయింది. దూతలు భయంతో కంపించిపోతూ, తలలు ఎత్తి, "ఏవే కొండచిలువలలా వున్నై!" అంటూ

గుర్రాలను అదిలించారు. అంతలో బలమైన రెండు ఉచ్చుతాళ్ళు విసురుగా వచ్చి, దూతల్లో ఇద్దరి కంఠాలకు బిగుసుకున్నై. వాళ్ళెక్కి వున్న గుర్రాలు రెండూ ముందుకు పరిగెత్తినై. కత్తి చేతబట్టుకుని వున్న కాపలా సైనికుడు ధూమక సోమకుల నడుముకు బిగించి వున్న తాళ్ళను ఒక్క వేటుతో సరికివేశాడు.

మిగిలిన ఇద్దరు దూతలూ భీతితో అరుస్తూ, గుర్రాలను అదిలించి కొండవారు కేసి దొడుతీశారు. కంఠాలకు ఉచ్చులు బిగుసుకున్న దూత లిద్దరూ ఒక్కసారి కీమ మంటూ అరిచి, కొమ్మలకు వేళ్ళాడ సాగారు.

"అ పారిపోయే ఇద్దర్నీ వాగు చేరక ముందే పడగొట్టండి!" అన్న కేక వినిపించింది. ఆ వెంటనే చెట్లచాటు నుంచి బయటికి వచ్చిన కుంతల సైనికులు, దూతల కేసి రివ్వ్వరివ్వ మంటూ బాణాలు వదలసాగారు.

—(ఇంకావుంది)

దారికివచ్చిన భార్య

పట్టు పదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు పద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టు పై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పుటి లాగే శృశాసం కేసి మౌనంగా నడవసాగాడు. అప్పుడు శవం లోని బేతాళుడు, "రాబా, యుక్తి తెలియని కారణం చేత నీవు ఇలా కష్ట పడుతున్నావేమో నని నాకు అనుమానంగా ఉన్నది. పూర్వం గుహచంద్రు డనేవాడు యుక్తి చేతనే గవా తన భార్యను దారికి తెచ్చుకున్నాడు! శ్రమ తెలియకుండా నీ కతని కథ చెబుతాను విను," అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు:

"పూర్వం పాటలీపుత్ర నగరంలో ధనగుప్తు డనే గొప్ప వర్తకు డుండేవాడు. అతని భార్య చంద్రప్రభ గర్భవతిగా ఉండి, ఒక చక్కని చుక్కలాటి కుమార్తెను కన్నది. ఆ శిశువు భూమి మీద పడుతూనే దివ్యమైన కాంతులు పురిటింట వెద జల్లుతూ, లేచి కూర్చుని, స్పష్టంగా మాట్లాడ

బేతాళ కథలు

నారంభించింది. పురిటింట ఉన్న స్త్రీలందరూ ఇది చూసి దిగ్భ్రమ చెంది, ధనగుప్తుడికి కబురుచేశారు.

ధనగుప్తుడు వచ్చి ఆ వెంట స్వయంగా చూసి, శిశువు ముందు సాష్టాంగ పడి, "నేవీ, నా గర్భవాసాన పుట్టిన నువ్వెవరు?" అని అడిగాడు.

"నే నెవరైతే నేం? నేను నీ యింటనే పెరిగి, నీకు శుభం చేకూర్చుతాను. నన్ను విన్నడూ ఒకరి కిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యకు," అన్నది ఆ శిశువు.

ధనగుప్తుడు అలాగే నని, తనకు పుట్టిన దిడ్డ చనిపోయినట్టు లోకానికి ప్రకటించి,

సోమప్రభ అని పేరు పెట్టి, తన ఇంట అమెను రహస్యంగా పెంచి పెద్దదానిని చేశాడు. కాలక్రమాన యుక్తవయస్కురాలై, సోమప్రభ లోకాతీత సౌందర్యవతిగా తయారయింది.

ఇంతలో వనంతోత్సవం వచ్చింది. సోమప్రభ తమ ఇంటి పైభాగం నుంచి వేడుకలు గమనిస్తున్నది.

ఆ సమయంలో గుహచంద్రు డనే వైశ్య యువకుడు అమెను చూసి, మోహవేశంతో వెంటనే మూర్ఛ పోయాడు. తిరిగి స్పృహ వచ్చాక అతను ఇంటికి వెళ్ళి, విరహబాధతో తీసుకో సాగాడు.

అతని తండ్రి గుహసేనుడు తన కొడుకుకు వచ్చిన జబ్బేమిటో తెలియక తికమక పడ్డాడు. అప్పుడు గుహచంద్రుడి మిత్రులు ఆ యనతో జరిగిన సంగతేమిటో చెప్పారు.

అప్పుడు గుహసేనుడు ధనగుప్తుడి ఇంటికి వెళ్ళి, మంచిగానే, "మీ అమ్మాయిని నా కొడుకు కిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యి," అని అడిగాడు.

"నీ కేమైనా మతిపోయిందా ఏమిటి? నాకు కూతురెక్కడ ఉన్నది?" అన్నాడు ధనగుప్తుడు.

మంచిగా పని జరగదని తెలుసుకుని గుహసేనుడు రాజును చూడబోయాడు. ఆయన రాజుకు లోగడ అనేక విధాల సహాయం చేసి ఉన్నవాడు కావటం చేత, తాను కోరితే రాజు సహాయం చెయ్యక పోదని అనుకున్నాడు.

ఆయన రాజు కొక రత్నాన్ని కానుక ఇచ్చి, "మహారాజా, తమ పల్ల ఒక చిన్న సహాయం కావాలి," అనగానే రాజు తప్పక చేస్తాను అదేమిటో చెప్పమన్నాడు.

గుహసేనుడు రాజుతో, ధనగుప్తుడి కొక కుమార్తె ఉన్నదనీ, తన కొడుకు, ఆ కన్యను మోహించాడనీ, తాను వెళ్ళి కన్య నిమ్మని

అడిగితే ధనగుప్తుడు తనకు కూతురే లేదం టున్నాడని చెప్పాడు.

రాజు గుహసేనుడి వెంట కొంత సేన నిచ్చి, "ధనగుప్తుడి కుమార్తెను బలాత్కారంగా తెచ్చి, నీ కొడుక్కు చేసుకో," అన్నాడు. గుహసేనుడు అట్టహాసంగా సేనను వెంట బెట్టుకుని వెళ్ళి ధనగుప్తుడి ఇంటిని ముట్టడించాడు.

తన మూలంగా తన తండ్రికి పెద్ద ఆపద వచ్చి పడటం చూసి సోమప్రభ ధనగుప్తుడితో, "నాన్నా, నా కోసం ఎందు కిన్ని చిక్కులు పడతావు? నన్నా వైశ్య కుమారుడి కిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యి, కాని నేను

నా భర్తతో కావరం చెయ్యమని మాత్రం నీ చెయ్యింకుడితో చెప్తున్నాను," అన్నది.

భగవంతుడు గుహ సేనుడు నిలవించి, "నా కుమార్తెను నీ కొడుకు కిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను. కాని ఆమె నీ కొడుకుతో కావరం మటుకు చెయ్యదు," అన్నాడు.

పెళ్ళి చేసుకున్నది కావరం చెయ్య గుండా ఎలా ఉంటుంది చెప్పేమిటనో, గుహ సేనుడు, భగవంతుడు చెప్పిన నియమానికి లొబడి, తన కుమార్తెకి సోమ ప్రథమ చేసుకుని, కొడలిని తన ఇంటికి తెచ్చుకున్నాడు. అత్తవారింటికి వచ్చిన రోజు రాత్రి సోమ ప్రథమ, ఎవరెన్ని చెప్పినా తన

భర్తతో బాటు పడకగదిలో ప్రవేశించ నిరాకరించింది.

ఒప్పుడు గుహ సేనుడు తన కొడుకుతో, "పెళ్ళి చేసుకున్న మనిషి కావరం ఎలా చెయ్యకుండా ఉంటుంది? దాన్ని గదికి తీసుకుపో!" అని చెప్పాడు.

వెంటనే సోమ ప్రథమ తన మామగారిని చెలితో బిడిరించింది. ఆ వేటు చూస్తూనే గుహ సేనుడు బెదిరి, గుండె పగిలి, ప్రాణాలు పడిలాడు.

"ఇది మనిషి కాదు, మహామారి. నా ప్రారబ్ధం కొద్దీ ఇది నాకు భార్యగా దావరించింది," అనుకుని గుహచంద్రుడు తన భార్య బొలికి పోక, భార్య ఉండి కూడా బ్రహ్మచర్యం ఆపలంబించి, వైరాగ్యంతో జీవిస్తూ, రోజూ బ్రాహ్మణులకు అన్నదానం చేస్తూ వచ్చాడు. సోమ ప్రథమ అ వచ్చిన బ్రాహ్మణులకు మౌనంగా దక్షిణ తాంబూలాలిస్తూ ఉండేది.

ఇలా ఉండగా ఒకనా రోక ముసలి బ్రాహ్మణుడు గుహచంద్రుడి ఇంట భోజనం చేసి, సోమ ప్రథమ చేతి నుంచి దక్షిణ తాంబూలం తీసుకుంటూ, ఆమె ఆలౌకిక సౌందర్యానికి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తరవాత అయిన గుహచంద్రుడితో రహస్యంగా,

చంద్రమామ

"నాయనా, ఆ ఆమ్మాయి నీ కేమవుతుంది?" అని అడిగాడు.

గుహచంద్రుడొక పెద్ద నిజ్జూపు విడిచి, తన వివాహ కథ అంతా ఆ ముసలి బ్రాహ్మణుడికి చెప్పాడు. అంతా విని ఆ పృథ్వుడు, "నాయనా, ఈ రాత్రి కూడా నన్ను మీ అంటనే భోజనం చేసి, ఇక్కడనే పడుకోనియ్యి. నీ కొక ద్విత్రం చూపించి, నీ సమస్య పరిష్కారమయేటట్లు చెప్తాను," అని చెప్పాడు.

అందుకు గుహచంద్రుడు సమ్మతించి, ఆ రాత్రి ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి తన సమీపం లోనే పడుకోనిచ్చాడు.

ఒక రాత్రి వెళ్ళి ఇంట్లో అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉన్న సమయంలో, సోమవ్రథ ఇంటి నుంచి బయటపడింది. బ్రాహ్మణుడు గుహచంద్రుణ్ణి నిద్రలేపి, "నా వెంట రా!" అన్నాడు. అయిన గుహచంద్రుణ్ణి తన యోగశక్తి చేత ఒక తుమ్మెదగా మార్చి, తాను కూడా తుమ్మెద రూపం ధరించాడు. రెండు తుమ్మెదలూ సోమవ్రథను వెన్నంటి వెళ్ళాయి.

సోమవ్రథ చాలా దూరం వెళ్ళి, ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు కిందికి చేరింది. అక్కడ చక్కని సంగీతమూ, వివ్యమైన గానమూ వినిపిస్తున్నాయి. ఒక దేవతాస్త్రీ, సోమ

ప్రభను పోలినదే, ఒక గొప్ప ఆననం మీద కూర్చుని ఉన్నది. సోమప్రభ వెళ్ళి, ఆ ఆననం మీదనే, ఆ దేవతాస్త్రి పక్కన ఆసీనురాలయింది. తరవాత ఆ ఇద్దరు స్త్రీలూ దివ్యమైన ఆహారం తిని, దివ్యమైన పానీయాలు తాగారు.

తరవాత సోమప్రభ రెండవ స్త్రీతో, "అక్కా, ఇవాళ మా యింటికి శక్తిమంతుడైన ఒక బ్రాహ్మణుడు వచ్చాడు. ఆయనను గురించి ఆలోచిస్తే నా కేదో భయంగా ఉన్నది. ఎందుకైనా మంచిది, నేను త్వరగా తిరిగి పోతాను," అంటూ లేచి, తన ఇంటికి బయలుదేరింది.

తుమ్మెద రూపంలో ఉన్న గుహచంద్రుడిదంతా కళ్ళారా చూసి, చెవులారా విన్నాడు. సోమప్రభ ఇంటికి బయలుదేరగానే, తుమ్మెదల రూపంలో ఉన్న బ్రాహ్మణుడూ, గుహచంద్రుడూ శీఘ్రంగా ఎగురుతూ ఇంటికి తిరిగివచ్చి, తమ సహజ రూపాలు ధరించి, ఏమీ ఎరగనట్లు పడుకున్నారు. సోమప్రభ కూడా తిరిగివచ్చింది.

బ్రాహ్మణుడు గుహచంద్రుడితో, "చూశావు గదా, నాయనా? నీ భార్య మానవస్త్రీ కాదు, దేవతాస్త్రీ. ఆ సంగతి ఆమెకు తెలుసును. ఏ కాప ఫలితంగానో ఆమె మానవజన్మ ఎత్తినప్పటికీ తనవారితో ఆమెకు సంబంధం తెగలేదు. అలాటి స్త్రీ మానవుడితో సంసారం చెయ్యటానికి ఒప్పు కుంటుందా? నీ కొక యుక్తి చెబుతాను. అలా చేశామంటే నీ భార్య నీతో కాపరం చెయ్యటానికి సిద్ధపడుతుంది," అని చెప్పి, గుహచంద్రుడి కొక తంత్రం తెలిపి, తన దారిన తాను వెళ్ళాడు.

మర్నాడు చీకటి పడ్డాక గుహచంద్రుడి ఇంటికి చక్కగా అలంకరించుకుని ఒక వేశ్య పచ్చింది. గుహచంద్రుడు దామెను తన గదికి తీసుకుపోయి, ఆమెతో సరససల్లాపాలాడసాగాడు.

ఇదంతా సోమప్రభ చూసింది. ఆమె తన భర్తను ఇవతనికి పిలిపించి, "అది ఎవరో?" అని అడిగింది.

"ఆమె ఒక వేళ్ళ. నన్ను అమితంగా ప్రేమించింది. నన్ను తన ఇంటికి తీసుకు పోవటానికి వచ్చింది. నేను పోతున్నాను," అని గుహచంద్రుడు అబద్ధాలాడాడు.

"కట్టుకున్న దాన్ని నే నుండగా మిమ్మల్ని ప్రేమించటానికి అది ఎవరో? మీరు వెళ్ళటానికి వీలులేదు," అన్నది సోమప్రభ.

అది మొదలు ఆమె తన భర్తతో సక్రమంగా కావరం చేస్తూ, గుహచంద్రుడికి అంతులేని ఆనందం కలిగించింది.

బేతాళు డీ కథ చెప్పి, "రాజు, దేవతాస్త్రీ అయి ఉండి కూడా సోమప్రభ సాధారణ స్త్రీ లాగా అనూయ చెందటానికి కారణ మేమిటి? ఆమె సాధారణ మానవ స్త్రీ కాదని నిరూపించిన వృద్ధ బ్రాహ్మణుడే ఆమెకు

ఈర్ష్యకలిగించే తంత్రం ఎందుకు చెప్పాడు? అది ఆమె పైన ఎలా పారింది? ఈ సందేహానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పక పోయావే నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "దేవతా స్త్రీలు మానవులను ప్రేమించటం ఆనంభవం కాదు. అలా జరిగిన సందర్భా లెన్నయినా ఉన్నాయి. సోమప్రభ గుహచంద్రుణ్ణి ప్రేమించని కారణం చేతనే అతనితో కావరం చెయ్యలేదు. అంతేగాని, తాను దేవతా స్త్రీ అయి ఉన్నందు వల్ల కాదు. ఇక ఈర్ష్య మాట. ప్రేమ సాధ్యమైన చోట ఈర్ష్య కూడా సాధ్యమే. సోమప్రభలో ప్రేమ లోపించటం చేత కనీసం ఈర్ష్య అయినా కలగటానికి బ్రాహ్మణుడు యుక్తి వన్నాడు, ఆ యుక్తి పాఠించి," అన్నాడు.

రాజు కీ విధంగా మౌనభంగం కలగ గానే బేతాళుడు శపంతో సహ మాయమై మళ్ళీ చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

విదాకులు

సృష్ట్యాదిలో ఆరణి అనే ఒక ఋషి ఉండేవాడు. ఆయనకు ఒక వింత ఆలోచన కలిగింది: సృష్టిలో ఇన్ని రకాల జీవరాసు లెందుకు? మానవు లంటే చాలదా?

ఆరణి బ్రహ్మను గూర్చి తపస్సు చేసి, జతర ప్రాణులను మనుషులుగా మార్చే వరం పొందాడు. ఆయన తపస్సు నుంచి తిరిగి వస్తూ, ఒక లేడి భయపడి పరిగెత్తి పోతూ వుండటమూ, ఒక పులి గాంధ్రీస్తూ దానిని తనుముతూ ఉండటమూ చూశాడు. ఆయన వెంటనే తన పరప్రభావం చేత ఆ లేడిని ఒక ఆడమనిషి గానూ, పులిని ఒక మగమనిషి గానూ మార్చేశాడు.

మగవాడికి ఆడదాన్ని చూడగానే మోహం పుట్టుకొచ్చింది. దాన్నే ఆ మగవాడు ప్రేమ అనుకుని, ఆ స్త్రీకి తన ప్రేమను గురించి వర్ణించి చెప్పాడు. అతని ప్రేమలాపాలు విని ఆ స్త్రీ కూడా ఎంతో ఆనందం పొందింది.

వారిద్దరి మధ్యా ఏర్పడిన ఈ అన్యోన్య తకు ఆరణి చాలా సంతోషించి, వారిద్దరినీ వివాహవిధి ద్వారా భార్యాభర్తలు చేశాడు. వారు అరణ్యం లోనే ఒక ఇల్లు కట్టుకుని కాపురం మొదలెట్టారు.

భర్త అరణ్యంలోకి వెళ్ళి జంతువులను వేటాడి, వాటి మాంసం తెచ్చి తన భార్యను తినమనేవాడు. భార్యకు మాంసాహారం అంటే గిట్టేది కాదు; ఆమె పళ్ళూ, కాయలూ తినేది. భార్య మాంసం తినక పోవటం భర్తకు సచ్చలేదు, భర్త నిర్ణయంగా జంతువులను చంపటం భార్యకి సచ్చలేదు. ఆమె అరణ్యంలోని లేళ్ళనూ, పక్షులనూ చేరదీసి, పెంచుతూండేది. ఆరణి వారికి సమీపంలోనే అక్రమం నిర్మించుకుని వారి విషయాలన్నీ గమనిస్తూ ఉండేవాడు.

రాసురాసు భార్యాభర్తల మధ్య విభేదాలు జాస్తే అయ్యాయి. భార్య పెంచే

లేళ్ళనూ, పక్షులనూ భర్త చంపి తినేవాడు. భార్య చాలా బాధపడేది. భర్త పైన ఆమెకు కోపం కూడా వచ్చేది. తన లాగే పళ్ళూ, కాయలూ తినరాదా అని ఆమె భర్త నడిగేది. "నా లాగే నువ్వు కూడా మాంసం తిను," అని భర్త భార్యను శాసించేవాడు.

క్రమంగా ఇద్దరికీ ఒకరంటే ఒకరికి పడకుండా పోయింది. అయినా వాళ్ళు అలాగే కాపరం చేస్తూ, అనేకమంది మగ సంతానాన్ని, ఆడసంతానాన్ని కన్నారు. వారిలో కొందరికి తండ్రిగుణాలూ, పోలికలూ, మరి కొందరికి తల్లిగుణాలూ, పోలికలూ వచ్చాయి.

భర్త భార్యను తరుచుగా చాపగొట్టేవాడు, రకరకాలుగా హింస పెట్టేవాడు. ఒకసారి అతనికి భార్య మీద పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చి, ఆమెను మృగాన్ని చంపినట్టు చంపటానికి విల్లెక్కుపెట్టాడు. భార్య భయపడి పారి పోయింది. భర్త ఆమెను తరుముకుంటూ

వెళ్ళాడు. భార్య అరణి ఆశ్రమంలోకి జొరబడి దాక్కున్నది. ఆమె వెనకనే భర్త కూడా అక్కడికి చేరాడు.

అరణి అతన్ని శాంతపరచి, "మీరు ఒకరినొకరు ద్వేషిస్తూ ఏం కాపరం చేస్తారు? విడిపోయి ఎవరిదారిన వారు వెళ్లి పొండి?" అని చెప్పి, వచ్చగా నవనవలాడే రెండు ఆకులు తెచ్చి భార్య భర్తలకు చెరోకటి ఇచ్చి, "వీటిని తీసుకుని మీరిద్దరూ చెరోక డిక్కుగానూ వెళ్లి పొండి. వీటి వనరు ఇగిరి, ఇవి ఎందుటాకులుగా మారేసరికి, మీ కిద్దరికీ విముక్తి కలుగుతుంది," అన్నాడు.

ఆ భార్యభర్తలు ఆ ఆకులు పట్టుకుని చెరోక డిక్కుగా వెళ్లిపోయారు. ఆ ఆకులు ఎండిపోయే సమయానికి మగవాడు పులిగా మారాడు, ఆడది లేడిగా మారింది.

వాళ్ళ పిల్లలకు మాత్రం పుట్టుకతో వచ్చిన పులిగుణాలూ, లేడిగుణాలూ కలకాలం అలాగే నిలిచిపోయాయి.

విషమ పరీక్ష

ఒకసారి మళయాళరాజు అక్కరుపాడు పాకు ఈ విధంగా వర్తమానం చేశాడు:

"మీరు సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ నాలుగు వస్తువులనూ మాకు పంపాలి: ఉత్తమజన్న గల హిసవ్యక్తి; నీచజన్న గల ఉత్తమ వ్యక్తి; ఒక ఊరకుక్క; సింహాసనం అధిష్టించిన గాడిద. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ నాలుగింటినీ మాకు పంపకపోయినట్లయితే మన మధ్య యుద్ధం జరగటానికి సిద్ధంగా ఉండగలరు."

ఈ ఉత్తరం చూసుకుని అక్కరు దీర్ఘంగా యోదించాడు. మళయాళరాజు కోరినవి దొరకటం అసంభవం. అందుచేత యుద్ధం తప్పదని ఆయనకు తోచింది.

ఆయన బీర్పలుకు సంగతంతా చెప్పి, "నీ సంహా ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

బీర్పల్ కొంచెం ఆలోచించి, "ఈ వస్తువులు ఉన్నపాళంగా సంపాదించటం కష్టం.

ఒక సంవత్సరం గడువు అడుగుతూ జవాబు పంపండి," అన్నాడు.

పాదుషా అలాగే చేసి, "ఈ కార్యభారమంతా నీ మీదనే పెడుతున్నాను. ఇది ఇతరుల పల్ల అయే వని కాదు," అన్నాడు.

"చిత్తం. దీని సంగతి నేనే చూస్తాను. ఇప్పటి నుంచే నన్నా వనిలో నియోగించండి. ఖర్చులకుగాను నా కొక లక్ష రూపాయ లిప్పించండి," అన్నాడు బీర్పల్.

పాదుషా మంజూరు చేసిన లక్షరూపాయలూ ఖజానా నుంచి తీసుకుని, పావుకాదు వేషం ధరించి, మేలుజాతి ఆరబ్బిగుర్రం మీద బీర్పల్ మర్నాడే మళయాళానికి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు.

అతను మళయాళ రాజధానిలో రాజవిధిలో కొత్తవాలు కచేరికి ఎదురుగా ఉన్న మేలైన బంగళా అద్దెకు తీసుకుని, పద్ధి వ్యాపారస్తుడుగా స్థిరపడ్డాడు.

త్వరలోనే అతనికి, కొత్తాలుకూ మంచి దోస్తీ అయింది. బీర్పల్ కొత్తాలును తరుచు తన ఇంటికి పిలిచి బ్రహ్మాండంగా విందులు చేస్తూ ఉండేవాడు. కొత్తాలు కూడా బీర్పల్ కు అన్ని విధాల సహాయమూ చేస్తూ ఉండేవాడు. ఊరి కెవరైనా మంచి గాయకులూ, వర్తకులూ వచ్చినట్టుయితే, కొత్తాలు వారిని బీర్పల్ కు పరిచయం చేస్తూ ఉండేవాడు. బీర్పల్ వాళ్ళ చేత పాడించి, అడించి, వారికి మంచి సన్మానాలిచ్చి పంపుతూ ఉండేవాడు.

ఒకసారి రంభ అనే నర్తకి ఇలాగే బీర్పల్ వద్దకు వచ్చి అడి, పాడి, అతన్ని, అతని అతిథులనూ, తన విద్యాకౌశలంతో ఎంతో మెప్పించింది.

విద్యలకు తోడు అమె చాలా అందమైన యువతి. బీర్పల్ ఆమెకు ఘనంగా పారితోషికం ఇచ్చాడు. అది చూసి రంభ అశ్చర్యపోయి బీర్పల్ తో, "అయ్యా, మీ వంటి వారు కదాకించి నన్ను పోషించే పక్షంలో, రెండేసి అణాల చొప్పున సంపాదించే ఈ పృథ్వి మానేస్తాను. నన్ను అనుగ్రహించ గలరా?" అని అడిగింది.

ఆమెను తన ఉంపుడుకత్తైగా పెట్టుకోవటానికి అతను అంగీకరించి, "నన్ను నేను

పోషిస్తాను. నీ కేది కావలసినా నన్నడిగి తీసుకోవచ్చు," అన్నాడు.

అది మొదలు అతను ప్రతిరోజూ రంభ ఉండే ఇంటికి వెళ్ళి వస్తూండేవాడు. వారిద్దరూ ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉండే వాళ్ళు. బీర్పల్ తన ఇంటికి వచ్చి వెళ్ళి పోతున్నప్పుడల్లా రంభ చాలా బాధపడేది.

కొంతకాలం గడిచింది. ఒకనాడు కొత్తాలు బీర్పల్ కు, "మీ రెండుకు పెళ్ళాడారు కాదు?" అని అడిగాడు.

"ఉత్తమవంశంలో పుట్టిన స్త్రీ దొరికితే పెళ్ళాడటానికి నా కేమీ అభ్యంతరం లేదు," అన్నాడు బీర్పల్.

కొన్నాళ్ళయ్యాక కొత్తాలు చీర్పలుకు ఒక సంబంధం తెచ్చాడు. కన్య గొప్ప పంకానికి చెందినది. చీర్పల్ ఆమెను పెళ్ళాడబానికి ఒప్పకున్నాడు. ఆమె పేరు మనోరమ. మనోరమకూ చీర్పల్కూ అత్యంత వైభవంగా పెళ్ళి బరిగింది.

చీర్పల్ తన భార్యలో అత్యాభిమానం ఉన్నదా లేదో తెలుసుకోవడానికి ఆమెను హిసంగా చూడసాగాడు. ఆమె సహించి ఉరుకున్నది. ఒకనా డతను అంగడిలో పుచ్చకాయ ఒకటి కొని, దానికి గాటు పెట్టి, ఒక మానిన ఎర్రటి గుడ్డలో మూటగట్టి అంటికి తీసుకుపోయి, మనోరమతో,

"చూడు, నేను రాజకుమారుడి తల నరికి తెచ్చాను. దీన్ని ఈ పెట్టెలో పెట్టి తాళం వేస్తున్నాను. ఈ రహస్యం బయటపెట్టా పంటే, నీ విపు బద్దలవుతుంది," అని చెప్పి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

తన భర్తను కొంత దూరం పోనిచ్చే మనోరమ ఇల్లాగిరి పోయేటట్టు కేకలు వెయ్యసాగింది. కొత్తాలు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "ఏమిటి? ఏమయింది?" అని అమె నడిగాడు.

"ఇంకేం కావాలి? నువ్వే నా కి పెళ్ళి చేసి సరకంలోకి తోకావు. నా మొగుడు పట్టి పశువు. నా బాధలు నీ కేమర్లమవు తాయి? ఆ పశువు రాజకుమారుడి తల నరికి తెచ్చి, ఈ పెట్టెలో భద్రంగా దాచాడు. ఈ సంగతి వివరితోనన్నా చెబితే నాక్కూ ఇదే గతి పడుతుందన్నాడు," అంటూ మనోరమ అంతా చెప్పేసింది.

ఈ వార్త వింటూనే కొత్తాలు, పావుకా రును బంధించి తెమ్మని తన భటులను అజ్ఞాపించాడు. భటులు చీర్పలును వెతికి పట్టుకుని, అతని చేతులకు బేడీలు వేసి, కొత్తాలు వద్దకు ఉద్దుకొచ్చారు.

"ఇదంతా ఏమిటి? నేనేం నేరం చేశాను?" అని చీర్పల్ కొత్తాలు నడిగాడు.

"దేరుమయ్య, తుచ్చుదా! నువ్వీలాటి వాడివని నాకు తెలియలేదు, త్వరలోనే తగిన శిక్ష అనుభవిస్తావులే!" అంటూ కొత్తాలు పీర్పులును రాజనమజానికి తీసుకు పోయి, "మహారాజా, ఈ పికాచం రాజ కుమారుణ్ణి హత్యచేసి, ఆ సంగతి బయట పెడితే తన భార్యను చంపేస్తానని బెదిరించాడు," అని ఫిర్యాదు చేశాడు.

రాజు కొపాద్రేకంతో, "దుర్మార్గుణ్ణి ఉరితీయ్యండి!" అన్నాడు. అయిన విచారణ లాంటి దేమీ జరపలేదు.

"ఈ దుర్మార్గుణ్ణి పథ్యస్థానానికి తీసుకు పడండి," అన్నాడు కొత్తాలు తన భటులతో.

పీర్పుల్ దారిలో తన నౌకర్లను చూసి, "ఒరే, మీ రింటికి వెళ్ళి, అమ్మగారితో, నన్ను ఉరి తీయబోతున్నారని చెప్పండి. అమె ఏమనేదీ నాకు చెప్పండి," అన్నాడు.

నౌకర్లు మనోరమ దగ్గరికి వెళ్ళి తమ యజమానికి ఉరిశిక్ష వడిందని చెప్పారు.

"వడితే వడనీ! చేసిన దానికి అనుభవించక తప్పతుందా ఏమిటి? నేనేం చెయ్యగలను?" అన్నది మనోరమ.

నౌకర్లు తిరిగి వచ్చి మనోరమ అన్న మాటలు చెప్పారు. పీర్పుల్ వాళ్ళను రంభ గంటికి వెళ్ళి, ఈ మాట చెప్పమన్నాడు.

వాళ్ళు వెళ్ళాక అతను కొత్తాలుతో తనను రంభ ఇంట మీదుగా తీసుకుపోమ్మని కొరాడు, కొత్తాలు సరే నన్నాడు.

కొత్తాలూ, భటులూ, పీర్పులును తన ఇంటి ముందుకు తెచ్చేసరికి రంభ వారి కొనం ఎదురు చూస్తున్నది. అమె కొత్తాలు ద్వారా పీర్పులు నేరం గురించి తెలుసుకుని, అతని చెతిలో రెండువందల రూపాయల సంచీ పెడుతూ, "మీ రొక్క గంటసెపు ఈ చెట్టు కింద అగి ఉండండి. అప్పటికి నేను రాకపోతే మీరు వెళ్ళిపోవచ్చు," అని చెప్పింది. కొత్తా లిండుకు సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

రంభ తనకున్న దుస్తులలోనూ, ఆభరణాలలోనూ మేలైనవి ధరించి, రాజుగారిని చూడబోయింది. రాజు రంభలోని ఆకర్షణ చూసి దిమ్మరపోయి, "నీ కొరిక ఏమిటో నాతో నిర్భయంగా చెప్పకోవచ్చు. తప్పక తీరుస్తాను," అన్నాడు.

పావుకారు చేసిన నేరాన్ని క్షమించి, ఆయన కిచ్చిన ఉరిగిడి ఉపసంహరించమని రంభ కోరింది. పావుకారు చేసిన నేర మేమిటో కూడా మరిచిపోయిన రాజు ఉరిగిడిను రద్దుచేస్తూ పత్రం రాసి రంభ చేతి కిచ్చాడు. దాన్ని చూడగానే కొత్తాలు బీర్పల్లెను విడిచిపెట్టాడు.

రంభ బీర్పల్లెను తన ఇంటికి తీసుకు పోయింది. అక్కడ అతను ఆమె కళ్ళ నుంచి వికధారగా కారే ఆనందాస్రవలను తుడుస్తూ, "పిచ్చిదానా, ఎందుకు కంగారు పడ్డావు? ఇదంతా ఒక రాచకార్యం కోసం అడిగిన నాటకం. నే నిప్పుడు నా దేశానికి తిరిగి వెళ్ళాలి. మళ్ళీ త్వరలోనే యిక్కడికి తిరిగివచ్చి నిన్ను కూడా వెంటబెట్టుకు పోతాను," అన్నాడు.

అతను వెళ్ళిపోతానన్న మాటకు రంభ మీద పిడుగు వడ్డట్టయింది. కాని బీర్పల్లె ఎంతో ప్రేమ చూపి, తమెను ఊరడించి, ధైర్యం చెప్పాడు.

రంభ వద్ద సెలవు పుచ్చుకుని అతను సపరివారంగా ఢిల్లీకి తిరిగి వచ్చి, "మళ్ళీ యాళరాజు కోరిన నాలుగింటినీ సాధించాను," అని అక్కరుకు తెలిపాడు.

"భేష్, సమస్య తీరిపోయింది. అవి ఎక్కడ ఉన్నాయి?" అన్నాడు అక్కరు, పరమానంద భరితుడై.

"మళ్ళీ యాళ రాజధాని లోనే ఉన్నాయి. తమరు నాకు అధికారం దయచేసినట్లయితే నేను మళ్ళీ యాళరాజు వద్దకు తమ దూతగా వెళ్ళి, వాటిని ఆయనకు చూపుతాను," అన్నాడు బీర్పల్లె.

అక్కరు ఆ ప్రకారమే ఉత్తరం రాసి, సంతకం చేసి, రాజముద్రతో సహా వీర్పలుకు ఇచ్చాడు.

వీర్పల్ పెద్ద పరివారాన్ని వెంటబెట్టుకుని అధికారరీత్యా మళయాళరాజు వద్దకు వెళ్ళి, అక్కరు వంచి న ఉత్తరాన్ని అందించాడు. మళయాళరాజు ఆ ఉత్తరం చదువుకుని, "అ నాలుగు పస్తువులూ ఎక్కడ?" అని అడిగాడు.

"ఇప్పుడే తమ ఎదట ఉంచుతాను," అంటూ వీర్పల్, రంభనూ, మనోరమనూ తీసుకురమ్మని తన నౌకరును పంపాడు. వాళ్ళు వచ్చారు.

అప్పుడు వీర్పల్ రాజుతో ఇలా అన్నాడు:

"నేను వడ్డీవ్యాపారి లాగా నటిస్తూ ఈ నగరంలో కొత్తాలుగారి కచేరీ కెదురుగా నివసించాను. కొత్తాలుగారికి నాకూ మంచి స్నేహం ఏర్పడింది. వారే ఈ మనోరమ అనే ఆమెను నాకు భార్యగా కుదిర్చి, మా వివాహం జరిపించారు. ఆమె ఉత్తమ పంశంలో పుట్టినది. ఆమె ఉదారత పరీక్షించాలని నేను ఒకనాడు ఒక పుచ్చ కాయను గుడ్డలో చుట్టి ఇంటికి తెచ్చి, అది రాజకుమారుడి తల అనీ, ఆ విషయం రహస్యంగా ఉంచమనీ చెప్పి, పనిమీద

వెళ్ళాను. వెంటనే ఆమె పెద్ద గడబిడ చేసి, నేను రాజకుమారుణ్ణి హత్య చేశానని కొత్తాలుగారికి ఫిర్యాదు చేసింది. తరవాత నాకు మరణశిక్ష కూడా విధించారు. ఆ వార్త విని ఈ నా భార్య నన్ను కాపాడుకునే ప్రయత్నం ఏమీ చెయ్యకపోగా, పీడ విరగడ అయిందని సంతోషించింది. కనుక ఈమె ఉత్తమజన్మ గల హినురాలు."

రాజు ఆ మాటకు ఒప్పుకున్నాడు. వీర్పల్ తిరిగి ఇలా అన్నాడు:

"ఈ రంభ పాడి, అదీ పాట్టపోసుకునేది. హిసజస్మ గలది. కాని ఈమె నన్ను వాస్తవంగా ప్రేమించింది. నా మరణ శిక్ష

గురించి విని ఈమె ఎంతగానో దుఃఖించింది. చివర కామె నా శిక్షను రద్దు చేయించిన సంగతి తమకు తెలుసు. ఈమె హింసనన్న గల ఉత్తమురాలు."

రాజు దానికి కూడా ఒప్పుకున్నాడు.

"ఇక మూడవది ఊరకుక్క. ఊర కుక్క మరెవరో కాదు, మన ఎడట ఉన్న ఈ కొత్తాలే," అన్నాడు ధీర్మల్.

కొత్తాలు మండిపడుతూ, "నన్ను ఊరకుక్క అంటావా?" అన్నాడు.

"అమాట రుజువు చెయ్యగలను. అది తిండి పెట్టేవాణ్ణి యజమానిగా భావించి తోక అడిస్తుంది. మీరు ఊరకుక్క లాగే నా వల్ల లాభం పొందినంత కాలమూ నాకు అప్రమిత్రుడల్లే నటించారు. మనెరమ ఫిర్యాదు చెయ్యగానే, నిజం ఆరాదియ్య కుండా, రాజుగా రివ్వబోయే బహుమతికి కక్కుర్తిపడి, నాకు వచ్చిన కష్టం గురించి కొంచెమైనా విచారం లేకుండా నాకు ద్రోహం

చేశారు. ఇది ఊరకుక్క గుణం కాదా?" అన్నాడు ధీర్మల్.

రాజు ఆ మాటకు ఒప్పుకున్నాడు.

"ఇక సింహాసనం ఆధిపతిగా గాడిద తమరే, మహారాజా. నేనన్నాసని ఆగ్రహించ కండి. నేను రాజకుమారుణ్ణి హత్య చేశానని వింటూనే నాకు మరణదండన విధించారు గదా, ఆ నెరం నిజంగా బరిగిందో లేదో కూడా విచారించక పాపటం గాడిద లక్షణం కాదా?" అన్నాడు ధీర్మల్.

ధీర్మల్ మాటలలోని నిజాన్ని రాజు అంగీకరించక తప్పలేదు. అయిన అతన్ని కొద్దిరోజులపాటు తన అతిథిగా ఉంచుకుని, కానుక లిచ్చి పంపేశాడు.

ధీర్మల్ రంభనూ, మనెరమనూ కూడా వెంట బెట్టుకుని ధిల్లీ వెళ్ళి, అక్కరుకు జరిగినదంతా చెప్పి, ఇంత విషమపరిస్థితిలో నెగ్గి నందుకు పాదుషా నుంచి ఒక మంచి బాగీరు బహుమానంగా పొందాడు.

చేతగాని పని

పాపన్న గ్రామంలో ఉండే వెంకటాద్రికి పాపన్న అంటే వల్లమాలిన అభిమానం. ఒకనాడు వెంకటాద్రి ఇంటికి పొరుగు గ్రామం నుంచి కిష్టయ్య అనే అతను వస్తే, ఇద్దరూ పాపన్న గురించి చాలా సేపు మాట్లాడుకున్నారు. వెంకటాద్రి పాపన్న కథలు అనేకం చెప్పి, "మా పాపన్న అపూర్వమైన మనిషి. అతను తలుచు కుంటే చెయ్యలేని పని అంటూ లేదు. అందుకే ఆబాలగోపాలానికి అతనంటే అంత అభిమానం," అన్నాడు.

"నీ దండా మరీ బడాయి. పాపన్నకు చేతగాని పనులు లేకపోవటమేమిటి?" అన్నాడు కిష్టయ్య.

"ఏమిటది?" అన్నాడు వెంకటాద్రి.

"యాభైరూపాయలు పందెం కాస్తావా? అనేకమంది అవలీలగా చేసే పని మీ పాపన్న చెయ్యలేడు. చెయ్యలేడని

నీ చేతనే ఒప్పిస్తాను. నువ్వు ఒప్పకోక పోతే నేను నీకు యాభైరూపాయ లిచ్చు కుంటాను, ఒప్పకునే వకంలో నువ్వు నాకు యాభైరూపాయ లిచ్చుకుంటావా?" అన్నాడు కిష్టయ్య.

"నువ్వు చెప్పే పని అనేకమందికి సాధ్యమై పాపన్నకు చేతకాదని నేను ఒప్పకునే వకంలో తప్పక యాభైరూపాయ లిచ్చుకుంటాను. ఆ పని ఏమిటో చెప్పు," అన్నాడు వెంకటాద్రి.

"మీ పాపన్నకు దొంగతనం చెయ్యటం చేతకా దంటాను. అవునంటావా, కాదంటావా?" అన్నాడు కిష్టయ్య.

వెంకటాద్రి వెలవెల పోయాడు. ఏం చెప్పటానికి అతనికి నోరాడలేదు. కిష్టయ్య పెట్టిన పందెం గెలుచుకోవటానికి, పాపన్న దొంగతనం చెయ్యగలడని అతను తన నోట ఎలా అనగలడు? పాపన్న అంటే అతని

కెంతో అభిమానం, ఎంతో గురి! తన అంతరాత్మను చంపుకుని కిష్టయ్య అనమన్న మాట అని అతను యాభైరూపాయలూ గెల్చుకుంటే, రేపటి నుంచి కిష్టయ్య, పాపన్న దొంగ అని ప్రచారం ప్రారంభించి, వెంకటాద్రి అన్న మాటే సాక్ష్యంగా ఉపయోగిస్తాడు. అంతకంటే కిష్టయ్యకు ఓడినట్టు ఒప్పుకుని, యాభైరూపాయలూ నష్టపడటమే నయం. అలా అనుకుని వెంకటాద్రి లోపలికి వెళ్ళి, యాభైరూపాయలూ తెచ్చి, కిష్టయ్య చేతిలో పెట్టి అతన్ని పంపేకాదు.

వెంకటాద్రి దగ్గర ఉన్నదంతా కలిసి ఆ యాభైరూపాయలే. తన భార్య ఎంతో

కాలంగా చెవులకు కమ్మలు కొనమని వేధిస్తూంటే, అతను ఒక్కొక్క రూపాయే చేర్చి ఆ సొమ్ము కూడబెట్టాడు. దాని కింకో పదిరూపాయలు చేరగానే కమ్మలు కొనపచ్చు.

ఇంకొక వారంలో వెంకటాద్రి మరదలి పెళ్ళి జరగబోతున్నది. కొత్తకమ్మలు పెట్టుకుని ఆ పెళ్ళికి వెళ్ళాలని వెంకటాద్రి భార్య తాపత్రయం. వెంకటాద్రి పందెంలో ఓడి, ఉన్న డబ్బంతా కిష్టయ్య కిచ్చుకున్న రోజునే వెంకటాద్రి భార్య అతని చేతికి పదిరూపాయలు ఇచ్చి, "ఇంక కమ్మలు కొనుక్కురండి," అన్నది.

తన దగ్గర ఇప్పుడు డబ్బేమీ లేదంటూ, వెంకటాద్రి తన భార్యకు జరిగిన దంతా చెప్పేకాదు. అతని భార్యకు కోపమూ, దుఃఖమూ ముంచుకొచ్చాయి. "మీ బుద్ధి బుగ్గయినట్టే ఉంది! మీరూ మీ దిక్కు మాలిన పందెమూనూ! ఇదే కాస్త తెలివి తేట లున్నవాడైతే అపతలివా డన్నదే నిజమని ఒప్పుకుని యాభైరూపాయలు సంపాదించి ఉండును. ఇదంతా నా తలరాత!" అని గట్టిగా అన్నది.

వెంకటాద్రి అత్తగారు కూతురి దగ్గరే ఉంటున్నది. అవిడ సంగతంతా తెలుసు

కుని, "హయ్యో! హయ్యో! ఇదేం గ్రహ చారమమ్మా? ఇలాటి పంచెం ఎక్కడైనా కద్దా? ఈ పీడాకారపు పాపన్న ఎక్కడ దాపించాడే, తల్లీ?" అని ఎత్తుకున్నది.

"పాపన్న నేమీ అసేకమ్మా! ఆయన ఏం చేశాడూ?" అన్నది కూతురు.

"అంకేం చెయ్యాలి? వాడి మూలంగానే కాదుటే సొమ్మంతా గంగపాలయిందీ? వాడి మొహం మండా! కొన్నట్టా, తిన్నట్టా? యాభైరూపాయ లంటే మాటలా?" అంటూ వెంకటాద్రి అత్తగారు పాలికేకలు ప్రారంభించింది. అవిడ పెట్టే కేకలన్నీ పారుగింటి పిల్ల విన్నది. ఆ అమ్మాయి పనిపెట్టుకుని

వెళ్ళి, పాపన్న భార్య మీనాకితో, పాపన్నను ఫలానా ఇంటివాళ్ళు ఘోరంగా అడిపాడు నుంటున్నారని చెప్పింది.

ఆ మాటలు విని మీనాకికి చాలా కష్టం వేసింది. ఆమె భర్త దగ్గిరికి వెళ్ళి, "ఏమండీ, మీ మూలంగా ఆ వెంకటాద్రికి యాభైరూపాయలు పోయాయట. ఏం చేశారేమిటి?" అని అడిగింది.

"నా కేమీ తెలియదే. నే నీ మధ్య వెంకటాద్రిని కలవను కూడా లేదు," అన్నాడు పాపన్న ఆశ్చర్యంతో.

"వెంకటాద్రి అత్తగారు ఇంటి కప్పు ఎగరగొట్టుతున్నదట. వెళ్ళి, విషయ

మేమిటో కాస్త విచారించండి," అన్నది మీనాక్షి. పాపన్న వెంటనే బయలుదేరి వెంకటాద్రి ఇంటికి వెళ్ళాడు. వెంకటాద్రి పుట్టెడు దిగులుతో కూర్చుని ఉన్నాడు. అతని ద్వారా పాపన్న సంగతంతా రాబట్టి, "జరిగిందేదో జరిగిందే. మీ అవిడ కొత్తకమ్మలతో పెళ్ళికి బయలుదేరేటట్టు చూద్దాం," అన్నాడు.

వెంకటాద్రి కంగారుపడి తనకు దానధర్మాలు స్వీకరించటం ఇష్టం లేదని స్పష్టం చేశాడు.

"అది నాకు తెలిదుటోయ్! అటువంటి దేమీ ఉండదులే. మళ్ళీ కనిపిస్తా," అంటూ పాపన్న వెళ్ళిపోయాడు.

పొరుగుాళ్ళో కిష్టయ్య ఉండే ఇల్లు పాపన్నకు తెలుసును. అతను ఆ రాత్రి రూముపాద్దు పోనిచ్చి, నల్లని కంబళి కప్పుకుని, నెత్తికి ఒక ముసుగు తగిలించుకుని, చేత ఒక కత్తి పట్టుకుని తిన్నగా కిష్టయ్య ఇంటికి వెళ్ళి తలుపు తట్టాడు.

అప్పటికే నిద్ర పోతున్న కిష్టయ్య, "ఎవరు వారు?" అంటూ లేచి వచ్చి తలుపు తెరిచాడు.

పాపన్న మారుగొంతు పెట్టి, "నారెల్లా వంటే గుండెల్లో పొడుస్తా!" అంటూ కత్తి పైకి ఎత్తాడు.

కిష్టయ్యకు ముచ్చెమటలు పోసి కాళ్ళు పణికాయి. పాపన్న లోపల ప్రవేశించి, తలుపు గడియ పెట్టి, "నీ డబ్బు పెట్టె తీసుకురా!" అన్నాడు.

కిష్టయ్య వణుకుతున్న చేతులతో ఒక కొయ్యపెట్టె తెచ్చి పాపన్న చేతికిచ్చాడు.

"ఇక నేను పోతున్నా. కిక్కురుమన్నా వంటే నీ ప్రాణం తీస్తా," అని పాపన్న తలుపు తెరిచి ఉంచి బయటికి వెళ్ళి పోయాడు. కిష్టయ్య తన భార్యను లేపి, జరిగిన దొంగతనం గురించి చెప్పాడు.

"పాపిష్టి డబ్బు! ఉట్టుడియంగా స్నేహితుడితో పందెం వేసి యాభైరూపా

యలు కాజేశారు. కట్టిపడవకుందా
ఉంటుందా? పాపన్న అంటే అభిమానం
గల దొంగ ఎవడో మీ సంగతి విని పగ
తీర్చుకుని ఉంటాడు. ఆ పెత్తెలో రెండు
పందల సగడూ, సగలూ అవి ఉన్నాయి.
అన్నీ పోయాయి. ఇక గడ్డి తిందాం!"
అన్నది కిష్టయ్య భార్య కడుపుమంట కొద్దీ.

మర్నాడు ఉదయం పాపన్న, తాను
కిష్టయ్య ఇంట దొంగిలించిన పెత్తెను ఒక
సంచిలో పెట్టుకుని వెంకటాద్రి. ఇంటికి
వెళ్ళి, "కిష్టయ్య ఇంటికి పోదాం చద.
అతను పందెం గెలుచుకున్నా. డనుకుని
నువ్వు యాభైరూపాయలూ ఇచ్చేశావు. కాని

గలిచింది నువ్వే నని నే నతని చేత ఒప్పి
స్తాను," అన్నాడు.

పాపన్న అనే మాట వెంకటాద్రికి ఏమీ
అర్థం కాలేదు, కాని అతను పాపన్న వెంట
కిష్టయ్య ఇంటికి వెళ్ళాడు.

కిష్టయ్య ముఖంలో జీవం లేదు. అది
చూసి, "ఏం కిష్టయ్యా, పెద్ద విచారంలో
ఉన్నట్టున్నావు?" అని పాపన్న అడిగాడు.

"ఏం చెప్పమన్నారు, పాపన్నగారూ?
నిన్న రాత్రి ఎవడో గజదొంగ తలుపు తట్టి
మరీ లోపలికి వచ్చాడు. కత్తి చూపి
మా ఇంటో ఉన్న డబ్బూ సగలూ సొంతం
కాజేశుకుపోయాడు," అన్నాడు కిష్టయ్య.

"మన డబ్బుయితే ఎక్కడికి పోదు. దొంగను నేనే పట్టెస్తాను. కాని ప్రస్తుతం ఇంకో పనిమీద వచ్చాం. నిన్న మీరిద్దరూ నన్ను గురించి ఏదో పందెం వేసుకున్నారనీ, పందెంలో గెలిచి యాభై రూపాయలు సంపాదించావనీ విన్నాను. నిజమేనా?" అన్నాడు పాపన్న.

"నిజమే, నిజమే. బుద్ధి గడ్డితిని ఏదో వాగి, యాభై రూపాయలు సంపాదించు కున్నాను; దానికి ఆరింతలు పొగట్టు కున్నాను కూడా!" అన్నాడు కిష్టయ్య.

"ఇదేనా దొంగ పట్టుకుపోయిన పెట్టె?" అంటూ పాపన్న సంచితో నుంచి పెట్టె పైకి తీశాడు.

కిష్టయ్య నిర్ఘాంతపోయి, "అవునవును. అది మీ కెలా దొరికింది?" అన్నాడు.

"రాత్రి మీ ఇంట దొంగతనం చేసింది నేనేగా! ఇంతకూ నువ్వు పందెంలో నెగ్గ లేదు. వెంకటాద్రి నెగ్గాడు. అందుచేత

నువ్వు అతని దగ్గర తీసుకున్న యాభైతో బాటు నువ్వు ఓడిన యాభై జతచేర్చి, వంద రూపాయలూ గచ్చెయ్యి. డబ్బు ఈ పెట్టె లోనే ఉండి ఉంటుంది. నేను దాన్ని తెరిచికూడా చూడలేదు," అన్నాడు పాపన్న.

కిష్టయ్య తన వద్ద ఉన్న తాళపు చెవితో పెట్టె తెరిచి చూశాడు. పెట్టెలో ఉన్న వస్తువు లేమీ పోలేదు. కిష్టయ్య అందులో నుంచి నూరురూపాయలు తీసి వెంకటాద్రి ముందు పెట్టాడు.

"మనం స్నేహితులం. ఇది అర్థంలేని పందెం. అందుచేత నీ డబ్బు నా కవనరం లేదు. నా డబ్బు నాకిచ్చెయ్యి, చాలు," అన్నాడు వెంకటాద్రి. కిష్టయ్యకు తల తిసేసినట్టయింది. తను వెంకటాద్రి డబ్బు కోసం కక్కుర్తిపడి ఉన్నాడు. అతను ఆ పూట పాపన్ననూ, వెంకటాద్రినీ తన ఇంటనే భోజనానికి ఉండమని అహ్వానించి, ఆ సాయంకాలం చల్లబడ్డాక పంపేశాడు.

ముఖంపంట

ఒక ఊళ్ళో సాంబు డనే బీదవాడి భార్య గర్భవతి అయింది. ఆ కారణంగా సాంబుడు గడ్డం పెంచాడు. వాడి భార్య పుట్టింటికి పోయి, పురుడు పోసుకుని, బిడ్డతో తిరిగి వచ్చే సరికి వాడి గడ్డం ఇంకా పెరుగు తూనే ఉన్నది.

"ఇదేమిటి? ఇంకా గడ్డం తీసేయ్య లేదేం?" అని భార్య అడిగింది.

"ఏమీ లేదు. ఊరికినే," అన్నాడు సాంబుడు. వాడు గడ్డాన్ని అలా ఎందుకు పెంచుకుపోతున్నాడో తెలుసుకోవాలని సాంబుడి భార్య గట్టి పట్టుపట్టింది.

"ఏదో లాభం కోరే పెంచుతున్నా ననుకోరాదా?" అన్నాడు సాంబుడు.

"గడ్డం పెంచితే లాభ మేమిటి?" అన్నది భార్య.

"ఏచ్చిదానా, గడ్డం కూడా ఒక విధ మైన పైరే కాదుటే? అది ముఖం పంట.

పంట అమ్మితే డబ్బు రాదా?" అన్నాడు సాంబుడు.

"ఈ దిక్కుమాలిన పంట ఎవరు కొంటారు? ఎంత కమ్ముదామని అశ పడుతున్నావు?" అని భార్య అడిగింది.

"మామూలు వాళ్ళు కొనలేకపోతే మన మహారాజుగారే కొంటారు, సరేనా? చీరె కొనమని ఎంత కాలంగానే చంపుకుంటు న్నావు. ఆ పంటతో నీ కొక చీరె వస్తే సరిపోలా?" అన్నాడు సాంబుడు.

మారువేషాలతో మహారాజా, మంత్రి నగరంలో సంచరిస్తూ వీధిలో ఉండి ఈ భార్యాభర్తల సంభాషణ అంతా విన్నారు. వాళ్ళు ఒకరి నొకరు చూసుకుని, చిరునవ్వు నవ్వుకుని అక్కణ్ణించి ముందుకు సాగిపోయారు.

మర్నాడు ఉదయం రాజుగారి భటు దొకడు వచ్చి సాంబుణ్ణి, ఉన్నపాళంగా

రాజుగారు పట్టుకు రమ్మన్నారని చెప్పాడు. ఈ మాట వినగానే సాంబుడికి దడ పుట్టింది. తన మురికి గుడ్డలూ, పెరిగిన గడ్డమూ చూసి తానే భయపడుతూ, చేసేది లేక వాడు రాజభటుడి వెంట వెళ్ళాడు.

కొంచెంసేపయాక సాంబుణ్ణి రాజుగారి వద్దకు తెచ్చారు. అక్కడ రాజు, మంత్రి మాత్రమే ఉన్నారు. సాంబు డిద్దరికీ వంగి దణ్ణాలు పెట్టి, చేతులు కట్టుకుని, నేల చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

"ఏంరా, నీ ముఖంపంటను మహారాజు గారు కొంటారుట, అమ్ముతావా?" అని మంత్రి సాంబుణ్ణి అడిగాడు.

తాను భార్యతో వెళ్ళాకొనికీ అన్న మాట మంత్రి నోట వినపడేసరికి సాంబుడికి ప్రాణా లెగిరిపోతున్నట్టయింది.

"బుద్ధి గడ్డితిని, ఎవరూ వినటం లేదను కుని నా పెళ్ళాంతో ఏదో కూశాను. తప్పు కాయండి, మహాప్రభో!" అంటూ వాడు నేల మీద సాష్టాంగం పడ్డాడు. రాజుకు నవ్వాగిందికాదు.

"భయపడకురా. నిన్నేవరూ తప్పు పట్టటం లేదు. నీ ముఖంపంట నిజంగానే కొనదలిచాం. ఎంత కిస్తావో చెప్పు," అన్నాడు మంత్రి.

సాంబుడి కింకా మంత్రి మాటలలో నమ్మకం కుదరలేదు. వాడింకా పళ్ళా త్రావ పడుతూ, "మంగలి కిచ్చే డబ్బు లాదా చేసి నా పెళ్ళాని కొక చీరె కొని పెడదాం గదా అని గడ్డం గీయించలేదు. అంతేగాని, అది పంట అనీ, దాన్ని అమ్ముదా మనీ నా ఉద్దేశం కాదు, మహారాజా, నా ఆపరాధం మన్నించి 'నన్ను వదిలెయ్యండి,' అన్నాడు.

"ఎమైనా డబ్బుకోసమే గదా గడ్డం పెంచావు. ఎంత కావాలో చెప్పు. ఆ మొత్తం ఇచ్చి నీ గడ్డాన్ని మేం తీసుకుంటాం," అన్నాడు మంత్రి.

వాళ్ళు తనను శిక్షించరని నమ్మకం చిక్కినా కూడా సాంబుడికి ఇంత ఇవ్వ మనటానికి నేరు పెగలలేదు. చిట్టచివరకు వాడు అత్యంత సాహసంతో, "పదిరూపాయ లిప్పించండి," అన్నాడు.

మంత్రి వెంటనే వాడి చేతిలో పదిరూపాయలు పెట్టి, వాణ్ణి మంగలి దగ్గరికి పంపి గడ్డం గీయించి, వాడికి బట్టలూ, వాడి భార్యకు చీరా, రవికా ఇప్పించి పంపేశాడు.

ఇంత జరిగాక సాంబుడి మనస్సు, బంధం నుంచి బయట పడిన పక్షి లాగా ఉల్లాసంగా ఎగిరింది. వాడు తాను తెచ్చిన బట్టలూ, డబ్బూ భార్యకు చూపించాడు.

"నీ పాడు గడ్డానికి రాజుగారు ఇవన్నీ ఇచ్చారా?" అన్నది భార్య నమ్మలేక.

"గడ్డం అనకే, ముఖంపంట అను. దాన్ని ఎవరూ కొనరంటివే. ఎంత కావాలో అడగమన్నారు రాజుగారు. నేను పది రూపాయలన్నాను గాని, వంద అడిగినా వెయ్యి అడిగినా కూడా ఇచ్చేవారే! వారికేం, మహారాజులు! అడగమన్నాక ఎంత అడిగినా ఇస్తారు!" అన్నాడు సాంబుడు.

"అలా అయితే మరి పదే ఎందుకు అడిగావు? సూరే, వెయ్యో అడిగితే నిక్షేపంగా బతికేవాళ్ళం గదా!" అన్నది సాంబుడి భార్య.

వ్యవహారం ఎదురు తిరిగింది. సాంబుడు తన భార్యను తిట్టాడు. ఆమె వాణ్ణి మళ్ళీ తిట్టంది. ఇద్దరూ చేసుకునే వాగ్యుద్ధమంతా పొరుగునే ఉన్న శ్రీమంతుడి భార్య చెవిని వడింది. సాంబుడి భార్య ఇవతలికి వచ్చిన దాకా వేచి ఉండి, ఆవిడ సంగతి సందర్భాన్ని తెలుసుకుని తన భర్తతో చెప్పింది.

ఆ శ్రీమంతుడి పేరు వర్తకేశుడు. ఆయనకు ఎప్పుడూ మూ రెడు గడ్డం ఉంటూనే ఉన్నది. అందుచేత ఆయనతో భార్య, "విన్నారా, మన పొరుగున ఉండే సాంబుడు తన పిచ్చిగడ్డాన్ని రాజుగారికి అమ్మి, పదిరూపాయలూ, తనకూ, తన

పెళ్ళానికి కొత్తబట్టలూ తెచ్చుకున్నాట్ట. రాజుగారు వాడి గడ్డాన్ని ముఖంపంట అని, ఎంత కమ్ముతా వన్నారట. ఆ దరిద్రుడు పదిరూపాయ లడిగాడట. అది చాలా తక్కువ ధర అయి ఉంటుంది. అందుకే రాజుగారు వాడి గడ్డం—అదే, ముఖం పంట—తీసుకుని పదిరూపాయ లిస్తూ, కొనరుకింద బట్టలూ అవి ఇచ్చారట. పంద అడిగినా, వెయ్యి అడిగినా ఇచ్చేవారేనని సాంబుడే అంటున్నాడు. పిచ్చినన్నాసి, వాడికి అడగటం చాతకాలేదు. వాడి పిచ్చి గడ్డానికే అంత ఇస్తే, పిచ్చుగా విళ్ళ తరబడి పెంచిన మీ గడ్డానికి రాజుగారు ఎంత అడిగినా ఇస్తా రనుకోవచ్చు. దానికి సువాసన సూనెలు రాచి, దువ్వి, ఎంతో పొషణ చేశారు గద," అన్నది.

వర్తకేశుడికి భార్య చెప్పిన సలహా సచ్చింది. ఆయన సాంబుడితో మాట్లాడి, తన భార్య చెప్పిన దంతా నిజమేనని తెలుసుకుని, తనగడ్డానికి మంచిసూనె రాచి, చక్కగా దువ్వి, మంచి దుస్తులు ధరించి, రాజదర్శనానికి వెళ్ళాడు.

ఆ సమయంలో రాజు సభలో ఉన్నాడు. వర్తకేశుణ్ణి సభకు పిలిచారు. అతను వచ్చిన పని విమిటని మంత్రి అడిగాడు.

"మహారాజుగారు ముఖంపంట క్రయం చేస్తున్నారని విని నా ముఖంపంట అమ్మకానికి తెచ్చాను," అంటూ వర్తకేశుడు గడ్డం దువ్వుకున్నాడు.

రాజు, మంత్రి ముఖాలు చూసుకున్నారు.

"బేరం చెయ్యండి," అన్నాడు రాజు మంత్రితో.

"ఎంత ధర కిస్తావు?" అని మంత్రి వర్తకేశుణ్ణి అడిగాడు.

"దీన్ని నేను ఎంతో శ్రద్ధగా పోషించుకుంటూ వచ్చాను. ఏ పుగా పెంచాను. ఈ పంటకు పదిచెలరూపాయలు దయచేయించండి," అన్నాడు వర్తకేశుడు.

"ముఖంపంట వ్యాపారంలో బాగా అనుభవం గల వాడివిగా కనిపిస్తావు. నిన్ను అనుభవం లేని వాడెకడు తన ముఖంపంటను కాయచౌకగా అమ్మి వెళ్ళిపోయాడు. అయితే మాకు తెలియకుండా, పన్ను చెల్లించకుండా ముఖంపంట వ్యాపారం

చేస్తూ వస్తున్నందుకు నీకు పదివేలు జరిమానా విధిస్తున్నాం," అన్నాడు మంత్రి.

వర్తకేశుడి దర్పమంతా క్షణంలో మాయమయింది. అతను కంగారుపడి, "ప్రభువులు, క్షమించాలి. నే నీ వ్యాపారం ఎన్నడూ చెయ్యలేదు. మా పొరుగున ఉండే సాంబుడు తన చింపెరిగడ్డాన్ని రాజుగారికి పదిరూయలకు అమ్మాడని విని, దురాశతో ఇలా వచ్చాను. నా అపరాధాన్ని క్షమించాలి," అంటూ దణ్ణాలు పెట్టాడు.

సభలో ఉన్నవారంతా గొల్లన నవ్వారు.

"రాజుగారు వీడసాదలకు ధనసహాయం చెయ్యి దలిచినప్పుడు ఏదో మిష మీద చేస్తారు. అది చూసి నీబోటి ధనికులు దురాశపాలు కావటం కన్న బుద్ధితక్కువ మరి ఉండదు. ఈ సారికి నిన్ను క్షమించాం. ఇంకెన్నడూ డబ్బు కోసం ఇలా గడ్డి కరవకు," అని మంత్రి వర్తకేశుణ్ణి మందలించి పంపేశాడు.

మూడుసలహాలు

ఒక గ్రామంలో రాజన్న అనే పేదవాడుండేవాడు. ఒకనాడు వాడు తన భార్యతో, "ఏమే, ఉన్నది పెట్టుకుని నువ్వు తింటూ ఉండు. నేను పట్నం వెళ్ళి, పని సంపాదించి, డబ్బు గడించి వస్తాను," అని చెప్పి పట్నం వెళ్ళాడు.

పట్నంలో ఒక పెద్దమనిషి దగ్గిర రాజన్నకు పని దొరికింది. రాజన్నకు పని బాగానే ఉండేది, వాడా పనిని బాగానే చేసేవాడు.

యజమాని భార్య మంచి ఇల్లాలు. ఆవిడ రాజన్నకు తిండి లోపమూ, బట్ట లోపమూ రాకుండా చూసింది.

రాజన్న ఒక ఏడాదిపాటు పని చేశాడు. యజమాని తనకు జీతం రూపంలో కొంత డబ్బుస్తాడనుకున్నాడు రాజన్న. కాని అలాటి దేమీ జరగలేదు. పోనీ, పని మానుకుని ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు రావలసిన

డబ్బంతా అడిగి లెక్కకట్టించి ఏకంగా తీసుకుపోదామనుకుని వాడా విషయం మాట్లాడలేదు.

రెండేళ్ళు గడిచాయి, మూడేళ్ళు గడిచాయి, పదేళ్ళు గడిచాయి, ఇరవై ఏళ్ళు గడిచాయి. రాజన్నకు ఇంటి పైన థ్యాస మళ్ళింది. వాడు యజమాని దగ్గరికి వెళ్ళి, "అయ్యా, నేను మా పూరికి పోతాను. నాకు వచ్చే జీతం ఏదో ఇప్పించండి," అని అడిగాడు.

యజమాని ముఖం చిట్టించి, ఏవో లెక్కలు గుణించినట్టు నటించి, "నీ కేం వస్తుందిరా? మూడు సలహాలు వస్తుంది. అంతకంటే లక్షలకు విలువైన మూడు సలహా లిస్తాను, పట్టుకుపోయి బాగుపడు," అని చెప్పాడు.

రాజన్న కేమనటానికి పాలుపోలేదు. పనిలో కుదురుకున్నప్పుడే జీతం సంగతి

మాట్లాడుకుంటే తన కింత నష్టం కలక్కపోను. అందుచేత వాడు, "చిత్తం, అలాగే చెప్పండి," అన్నాడు.

"నా సలహా లేవంటే: నీకు సంబంధించని విషయాలను గురించి ఆరాలు తియ్యకు; మధ్య మార్గంలో పెడతోపలు పట్టకు; రాత్రి కలిగిన అగ్రహవేళాన్ని తెల్ల వారిన దాకా అచుకో. ఇక వెళ్ళిరా," అన్నాడు యజమాని.

రాజన్న ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి, తన గ్రామానికి బయలుదేరాడు. వాడు, సగరం దాటి కొంత దూరం వెళ్ళేసరికి ఒక వింత దృశ్యం కనిపించింది. ఒక వింధిపోయిన చెట్టు చుట్టూ సలపై ఒంటెలు నిలబెట్టి ఉన్నాయి. వాటి మీద బంగారుకాసుల మూట లున్నాయి. ఒక నల్లని ఆవాను బాహువు ఆ బంగారు కాసులను ఎండిన చెట్టుకొమ్మలకు అకుల్లాగా అమర్చు తున్నాడు. అది చూసి రాజన్న, "ఎందు కిలా అర్థంలేని పని చేస్తున్నావు?" అని అడుగుదా మనుకున్నాడు.

కాని అంతలోనే తన యజమాని ఇచ్చిన మొదటి సలహా జ్ఞాపకం వచ్చింది. "నీకు సంబంధించని విషయాలను గురించి ఆరాలు తియ్యకు."

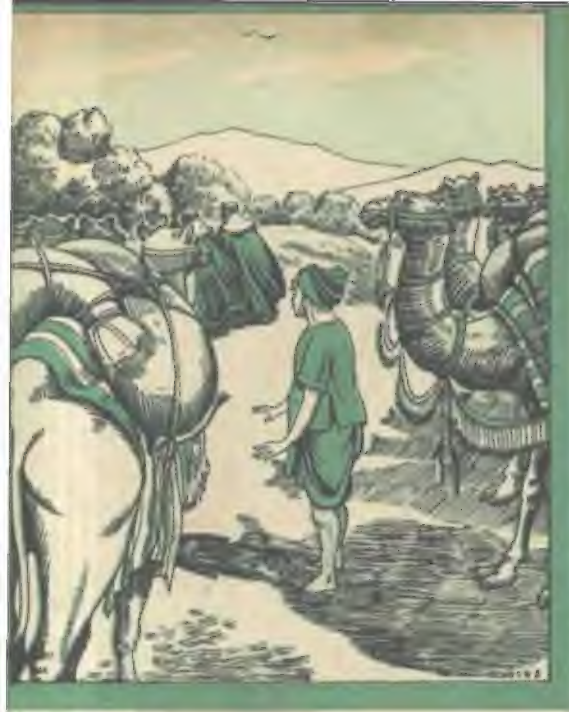

ఈ మాట జ్ఞాపకం రాగానే రాజన్న, 'నేరు మెదపక, తన దారిన తాను బయలు దేరాడు. వాడు రెండడుగులు వెయ్యగానే అజానుబాహువు, "ఏయ్, ఇలా రా, ఇలా రా!" అని పిలిచాడు.

"ఏం కావాలి?" అన్నాడు రాజన్న వెనక్కు వెళ్ళి.

"నేను రెండువందల ఏళ్ళుగా ఇదే అట అడుతున్నాను. ఇటుగా వెళ్ళిన ప్రతివాడూ, నే నెందు కిలా చేస్తున్నానని అడిగినవాడే! అందుచేత, ఆ మాట అడగకుండా వెళ్ళిన వాడికి ఈ బంగారుకాసులన్నీ ఇచ్చేద్దామనీ, అడిగినవాడి తల సరికేద్దామని శపథం

పట్టాను. ఇటుగా వచ్చిన ప్రతివాడి తలా సరికాను; అదుగో తలలగుట్ట చూడు. ఇంత కాలానికి నువ్వొక్కడివే నన్ను ఏమీ అడగకుండా నీ దారిన వెళ్ళావు. ఈ కాసు లన్నీ పోగుచేసి ఒంటెల మీద ఎత్తుకుని, ఒంటెలను తోలుకుపో," అన్నాడు ఆ సల్లని అబానుబాహువు.

రాజన్న పంట పండింది. తాను ఇరవై ఏళ్ళూ పడిన క్రమకు ఇరవైవేల రెట్లు ఫలితం దక్కింది. వాడు నలభై ఒంటె లనూ తోలుకుంటూ కొంత దూరం వెళ్ళే సరికి, వాడికి మరి ముగ్గురు కలిశారు. వాళ్ళు మరో నలభై ఒంటెల మీద బంగారు

కాసుల మూటలు వేసుకుని తోలుకుంటూ వెళుతున్నారు.

"తమ్ముళ్ళూ, మీ ప్రయాణం ఎందుకా?" అని రాజన్న వాళ్ళ సడిగాడు.

"రేపుకు పోతున్నాం. అక్కడ ఈ డబ్బుతో సరుకులు కొని తిరిగి వస్తాం," అన్నారు వాళ్ళు.

కొంతదూరం రాజన్న వాళ్ళతో కలిసి ప్రయాణం చేశాడు. తరవాత వారి కొక అడ్డదారి తగిలింది.

"ఈ దారిన వెళ్ళితే కల్లు దుకాణం ఉన్నది. అక్కడ తాగి; దాహం తీర్చు కుందాం, రా," అన్నారు ఆ ముగ్గురూ రాజన్నతో. రాజన్న సరే నందా మనుకుంటూండగా, వాడికి యజమాని చెప్పిన రెండో సలహా గుర్తుకొచ్చింది: "మధ్యమార్గంలో పెడతోవలు పట్టకు."

యజమాని చెప్పిన మొదటి సలహా బాగా అచ్చిరావటంచేత రాజన్న రెండో సలహాను కూడా పాటించదలిచాడు. వాడు మిగిలిన వాళ్ళతో, "నేను రానులే. ఇక్కడే మీ కోసం ఆగి ఉంటాను. మీరు వెళ్ళిరండి," అన్నాడు.

"అయితే మేం తిరిగి వచ్చేదాకా మా ఒంటెలను కూడా కాస్త చూస్తూ ఉండు,"

అని వాళ్ళు అడ్డదారినపడి వెళ్ళిపోయారు. కాని వాళ్ళు కల్లు అంగడి చేరేలోపలనే, పాదలదాటు నుంచి బందిపోటు దొంగలు వచ్చి వాళ్ళ మీదపడి, వాళ్ళను చంపేసి, వాళ్ళ వద్ద ఉన్న కొద్ది బంగారపు కానుకలనూ తీసుకుని పారిపోయారు.

వాళ్ళ కోసం అగి ఉన్న రాజన్న వద్దకు కల్లు దుకాణం మనిషి ఒకడు పరిగెత్తు కుంటూ వచ్చి, "నీ స్నేహితులు చచ్చారు," అని చెప్పాడు.

రాజన్న తన నలభై ఒంటెలకోబాటు, వాళ్ళ నలభై ఒంటెలను కూడా తోలు కుంటూ బయలుదేరి తన గ్రామం చేరాడు. అక్కడ వాడు తన ఎనభై ఒంటెలనూ ఒక పాలంలో ఉంచి, తన ఇంటికి వెళ్ళి తలుపు తట్టాడు. రాజన్న భార్య వచ్చి తలుపు తీసి, తన భర్తను గుర్తించక, "ఎవరు మీరు? ఏం కావాలి?" అని అడిగింది.

"నేను పరదేశిని. ఈ రాత్రికి మీ ఇంట పడుకుని, ఉదయానే నా దారిన నేను పోతాను," అన్నాడు రాజన్న, భార్యను ఏడిపించి, తరవాత నిజం చెబుదామని.

"మా ఆయన ఈళ్ళో లేడు. నేను ఒంటరిగా ఇంట్లో ఉంటున్నాను. అందు చేత ఇంట్లో పడుకునేటందుకు ఏల్లేదు.

కావలినై ఈ గడ్డపాకలో చోటు చూసుకుని పడుకోవచ్చు. భోజనం కావాలా?" అన్నది రాజన్న భార్య.

కావాలన్నాడు రాజన్న. అతనికి అతని భార్య పేద తిండి పెట్టింది. తన భార్య కిలం చూసి రాజన్న చాలా సంతోషించి, తెల్లవారాక అమెకు నిజం చెప్పి అశ్చర్య పెడదామనుకున్నాడు.

అతను గడ్డపాకలో గడ్డి పరుచుకుని పడుకున్నాడు, కాని నిద్రరాలేదు. అతని కళ్ళు ఇంటి మీదనే ఉన్నాయి.

కొంచెం పొద్దు పోయాక మసక చీకట్లో ఎవడో మనిషి రావటమూ, స్వతంత్రంగా

తలుపు తెరుచుకుని, లోపలికి వెళ్ళి తలుపు గడియ పెట్టటమూ రాజన్న కంట పడింది. తన భార్య మీద కలిగిన సదభిప్రాయం అంతా పోయి, పెళ్ళాన్ని చంపేయాలన్నంత కోపం వచ్చింది రాజన్నకు.

"ఈ ముండ ఇంకెవణ్ణో పెళ్ళి చేసు కున్నది. అందుకే నన్ను ఇంట్లో పడుకోనివ్వ లేదు. ఆ ఇద్దరి ప్రాణాలూ ఇప్పుడే తీస్తాను," అనుకుంటూ రాజన్న చివాలున లేచాడు.

కాని అంతలోనే తన యజమాని చెప్పిన మూడో సలహా జ్ఞాపకం వచ్చింది. "రాత్రి కలిగిన అగ్రహవేశాన్ని తెల్లవారిన దాకా ఆచుకో."

ఇప్పుడు చేసే పని తెల్లవారినాకనే చెయ్యవచ్చు ననుకుని రాజన్న మళ్ళీ నడుంవార్చాడు.

తెల్లవారింది. రాజన్న ఇంటి వాకిలి తెరుచుకున్నది. ఒక యువకుడూ, వాడి వెనకగా రాజన్న భార్య వచ్చారు. యువ

కుడు వెనక్కు తిరిగి "వంట భయం వద్దులే, అమ్మా. పాలం నుంచి చిక్కుళ్ళు తెస్తాను. మనం తిని, ఆ పరదేశి కూడా కడుపునిండా తిండి పెడదాం," అన్నాడు. ఆ కుర్రవాడు రాజన్న వెళ్ళేనాటికి తల్లి గర్భంలో ఉన్నాడు.

వాడు తన కొడుకేనని తెలియగానే రాజన్నకు అనందంతో ఎక్కు వచ్చింది. వాడు గొడ్డపాకలో నుంచి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి తన కొడుకును కౌగలించుకుని, "చిక్కుళ్ళేమిటా పిచ్చివాడా? మనకు ఎనభై ఒంటెల బంగారం ఉన్నది. మంచి మంచి కూరలూ, నారలూ కొనుక్కురా. ఇక మనం అర్థాకలిగా తిన నవసరం లేదు," అన్నాడు.

ఆ పరదేశి తమవాడే ననీ, ఇరవైఏళ్ళకు అతను లక్షాధికారి అయి తిరిగి వచ్చాడని తెలిసి రాజన్న భార్య, కొడుకూ పట్టరాని అనందం పొందారు.

ఉత్తర కాండ

మర్నాడు తెల్లవారుతూనే లవణుడు అహరం సంపాదించబానికై ఘృధుపురం దాటి బయటికి వెళ్ళాడు. ఆ సమయంలో శత్రుఘ్నుడు యమునా నదీని దాటి, మధుపుర ద్వారం వద్ద నిలబడ్డాడు.

మధ్యాహ్నం రెండు జాములయే సరికి లవణుడు తాను చంపిన జంతువు లన్నిటిని మోస్తూ తన నగరానికి తిరిగి వచ్చి, ద్వారం వద్ద ఉన్న శత్రుఘ్నుణ్ణి చూసి, విరగబడి నవ్వుతూ, "ఒరే మనిషీ, నాకు అహరం కావటానికా వచ్చావు? ఇవాళ నాకు మంచి విండే!" అన్నాడు.

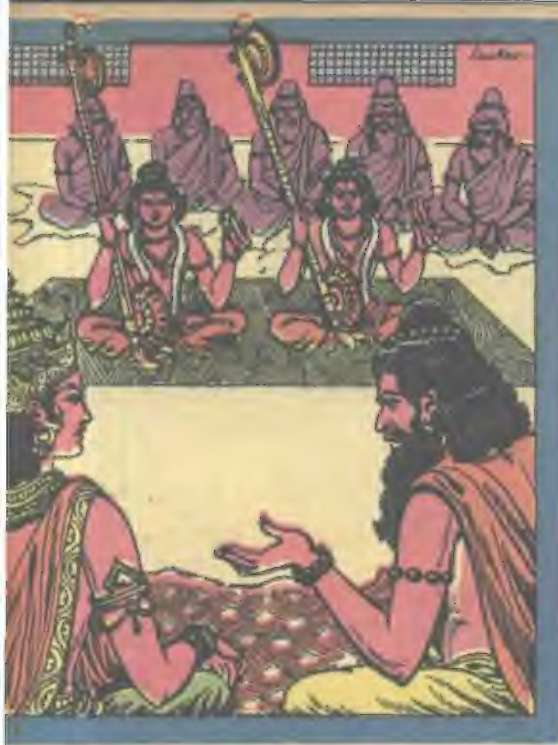
రోపంతో శత్రుఘ్నుడి కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. "నీతో యుద్ధం చేసి, నిన్ను చంపటానికి వచ్చానురా, లవణుడా! నేను

దశరథమహారాజు కొడుకును, రాముడి తమ్ముణ్ణి, నా పేరు శత్రుఘ్నుడు. ఇవాళ నా చేత నీకు చావు తప్పదు," అన్నాడతను.

లవణుడు వెటకారంగా నవ్వి, "నాకు మామ వరస అయిన రావణుణ్ణి మీ అన్న చంపినా మిమ్మల్ని నేను లక్ష్మిపెట్టలేదు. నేను మహామహా వాళ్ళనే చంపాను. నాకు మీ వంటి వాళ్ళు గడ్డితో సమానం. నన్నెవరూ జయించలేరు. నాతో యుద్ధం చెయ్యవచ్చావుగా? ఉండు నీ తీట తీరుస్తాను. నన్ను వెళ్ళి అయుధం పట్టుకురానీ," అన్నాడు.

"నా కంటపడిన నిన్ను ప్రాణాలతో పోనిస్తా ననుకున్నావా? నిన్ను ఈ క్షణం లోనే చంపిస్తాను," అన్నాడు శత్రుఘ్నుడు.

లవణుడు పళ్ళుకొరికి, చేతులు పిసుక్కుని, చెట్లు పెరికి శత్రుఘ్నుడి పైన విసరసాగాడు. శత్రుఘ్ను డా చెట్లనన్నిటినీ తన బాణాలతో నరికాడు. కాని ఒక చెట్టు తల మీద తగిల్చి శత్రుఘ్నుడు మూర్ఛపోయాడు. అది చూసి, శత్రుఘ్నుడు చచ్చా డనుకుని, మందమతి అయిన లవణుడు తన శూలాన్ని తెచ్చుకొవటానికి వెళ్ళలేదు. అందుకు మారుగా వాడు తాను చంపిన మృగాల మోపు నెత్తుకుని బయలుదేరే టంతలో శత్రుఘ్నుడు మూర్ఛ తెలిసి, ద్వారానికి అడ్డంగా నిలబడ్డాడు. మరుక్షణమే అతను, రాముడు

తన కిచ్చిన బాణాన్ని ధనువుకు సంధించి, లవణుడి పైకి వదిలాడు. అది నిప్పులు కక్కుతూ వెళ్ళి, లవణుడి గుండెను చీల్చింది. లవణుడు చచ్చాడు. వెంటనే వాడి ఇంట ఉండే త్రిశూలం శివుడి వద్దకు వెళ్ళిపోయింది.

తరవాత శత్రుఘ్నుడు తన సేనను పిలిపించి, మధువు రాన్ని ఆక్రమించి, దానికి రాజై పాలించ సాగాడు. పన్నెండేళ్ళు గడిచాక అతనికి రాముణ్ణి చూడా లనిపించింది. అతను కొద్ది సేననూ, పరివారాన్ని వెంటబెట్టుకుని అయోధ్యకు బయలుదేరి, దారిలో వాల్మీకి ఆశ్రమంలో ఒకరాత్రి మజిలీ చేశాడు.

వాల్మీకి శత్రుఘ్నుడికి అర్ఘ్యపాద్యాలిచ్చి ఆతిథ్యం జరిపి, అతనికి, అతని సేనకూ, పరివారానికి భోజనాలు పెట్టించాడు. భోజనాలయ్యాక వారంతా వాల్మీకి రచితమైన రామ కథను రాగతాళాలతో సహా విని ఎంతో అద్భుతం చెందారు. జరిగిపోయిన ఆ కథ మళ్ళీ కళ్ళ ఎడట జరుగుతున్నట్టే వాల్మీకి దానిని రచించాడు.

ఆ రాత్రంతా రామకథను వినటంలోనే గడిచిపోయింది. మర్నాడు శత్రుఘ్నుడు వాల్మీకి వద్ద సెలవు వుచ్చుకుని, అయో

ధ్యకు వెళ్ళి, రాముణ్ణి చూసి, “అన్నా, నీ ఆజ్ఞానుసారం లవణుణ్ణి చంపి అతని రాజ్యాన్ని ఏలుతున్నాను. కాని వన్నెందేళ్ళ పాటు నిన్ను చూడక తహ తహ వుట్టి బయలుదేరి వచ్చాను,” అన్నాడు.

రాముడు శత్రుఘ్నుణ్ణి కొగలించుకుని, “నాయనా, రాజుకు రాజ్యం చెయ్యక తప్పదు గద. నీ రాజ్యం నీవు చూసుకో. ఎప్పుడన్నా నన్ను చూడాలనిపిస్తే వస్తూ ఉండు,” అని అతన్ని పంపేశాడు.

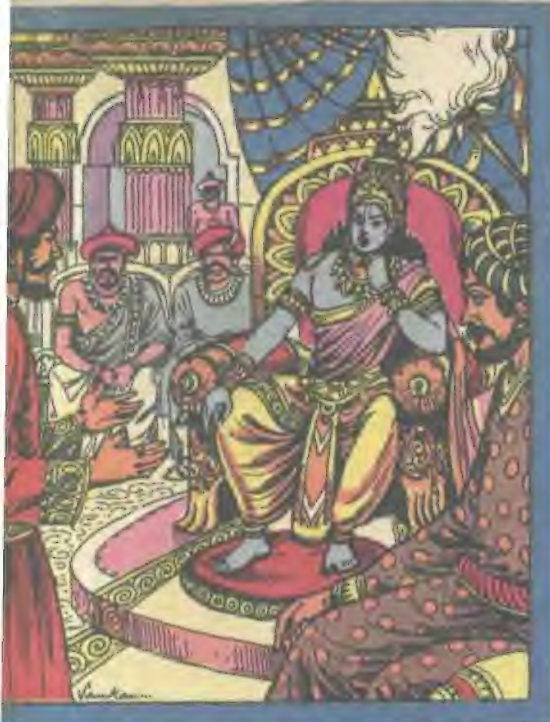
భరతలక్ష్మిణులు సపరివారంగా బయలుదేరి, శత్రుఘ్నుణ్ణి చాలా దూరం సాగేనంపి, వెనక్కుతిరిగి వచ్చారు.

తరవాత కొన్ని రోజులకు ఒక పల్లెటూరి బ్రాహ్మణుడు తన అయిదేళ్ళ కొడుకు శవం తెచ్చి రాజద్వారం దగ్గర నిలబడి విడవటం మొదలుపెట్టాడు. తన కున్న ఒకే కొడుకు అకాలమరణం పొంది నందుకు విడుస్తూ ఆ బ్రాహ్మణుడు, రాజు సరిగా పాలిస్తే ఇలాటి అకాలమరణాలుండ వనీ, అన్నాళ్ళకు ఇత్యాకుల పరిపాలనలో, రాముడి హయాంలో దేశం దిక్కుమాలిన దయిందనీ అన్నాడు.

రాముడి సంగతి తెలుసుకుని చాలా చింతించి, తన మంత్రులనూ, వసిష్ఠుడు మొదలైన బ్రాహ్మణులనూ పిలిపించి,

వారితో బ్రాహ్మణబాలుడి ఆకాలమరణం గురించి చెప్పాడు. ఒక శూద్రుడు గొప్ప తపస్సు చేస్తున్నాడనీ, అది యుగధర్మానికి విరుద్ధమనీ, అందుకే ఈ బాలుడు చని పోయాడనీ నారదుడు రాముడితో అన్నాడు.

రాముడు లక్ష్మణుడితో, "నీవు వెళ్ళి ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి ఓదార్చి, ఆ బాలుడి కళ్ళ బరాన్ని తైలభండంలో భద్రంగా ఉంచు," అన్నాడు. తరవాత అతను ఆయుధాలు తీసుకుని పుష్పకం ఎక్కి, పడమరా, ఉత్తరమూ, తూర్పు గాలించి, చివరకు దక్షిణ దిక్కున, ఒక సరస్సులో తలకిందుగా తపస్సు చేస్తున్న మనిషి నొకణ్ణి చూశాడు.

అతను విమానం దిగి ఆ వ్యక్తిని సమీపించి, "నేను రాముణ్ణి, దశరథమహారాజు కొడుకును. తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలం కొద్దీ అడుగుతున్నాను. నీ వే జాతివాడివి? ఏం కోరి ఈ కఠోర తపస్సు చేస్తున్నావు?" అని అడిగాడు.

తలకిందులుగా ఉండే ఆ తాపసి, "రాజా, నేను శూద్రుణ్ణి. నా పేరు శంబూకుడు. బొందితో స్వర్గానికి పోగోరి నేనీ తపస్సు చేస్తున్నాను," అన్నాడు. అతనింకా మాట్లాడుతూండగానే రాముడు తన కత్తి దూసి శంబూకుడి తల సరికేశాడు.

వెంటనే దేవతలు రాముడి పైన పుష్ప వర్షం కురిపించి, దుందుభులు మోగించి, "రామా, ఈ శూద్రుడు స్వర్గానికి రాకుండా చేశావు. మాకంతే చాలు. ఏం పరం కోరుతావో కోరు," అన్నారు.

"ఆకాలమరణంపాలయిన ఆ బ్రాహ్మణ బాలుణ్ణి బతికించండి," అన్నాడు రాముడు.

"శంబూకుడి తలతెగిన క్షణంలోనే ఆ బాలుడు బతికాడు," అంటూ దేవతలు వెళ్ళిపోయారు.

రాము డక్కడినుంచి, ఆ సమీపంలోనే ఉన్న అగస్త్యాశ్రమానికి వెళ్ళి, ఆ ముని ఇచ్చిన అతిథిసత్కారాలు స్వీకరించాడు.

అగస్త్యుడు రాముడి కొక ఆభరణాన్ని బహుకరించాడు. రాముడు దాన్ని స్వీకరించి, “స్వామీ, ఇది దివ్యాభరణంలాగున్నది. ఇది తమకు ఎవరిచ్చారు?” అని అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానంగా అగస్త్యుడు శ్వేతుడి కథ చెప్పాడు.

వెయ్యియోజనాల విస్తృతి గల ఒక అరణ్యం ఉండేది. దాని మధ్య యోజనం చదరం గల సరస్సుండేది. ఆ అరణ్యంలో ఒక్క పక్షిగాని, మృగంగాని ఉండేది కాదు. సరస్సుకు సమీపంలో ఒక ఆశ్రమం ఉండేది. అగస్త్యుడా ఆశ్రమానికి వెళ్ళి, ఒక రాత్రి అందులో గడిపి, తెల్లవారు జామున సరస్సు వద్దకు వెళ్ళాడు. దాని ఒడ్డున ఆయన కొక పుష్పి గల శవం కనబడింది. అది ఏ మాత్రమూ చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నది. అది ఏ విధమైన శవం అయి ఉంటుందా అని అగస్త్యుడు అలోచిస్తూండగా, అక్కడ ఒక విమానం ఆకాశం నుంచి దిగింది. ఆదొక దివ్య విమానం. అందులో ఒక దివ్యపురుషుడూ, అతన్ని సేవిస్తూ అనేకమంది ఆప్సరసలూ ఉన్నారు. ఆప్సరసలలో కొందరు పాడుతున్నారు, కొందరు వాద్యాలు వాయిస్తున్నారు, మరికొందరు నృత్యాలు చేస్తున్నారు.

కొంతసేపయ్యాక ఆ దివ్యపురుషుడు విమానం నుంచి దిగి, సరస్సుతీరాన ఉన్న శవాన్ని తిని, సరస్సులో చెయ్యా, నేరూకడుక్కుని, తిరిగి విమానం ఎక్కబోయాడు. అదంతా చూస్తూ ఉండిన అగస్త్యుడు, “అయ్యా, నీ వెవరు? ఇలాటి పనికిమాలిన భోజనం చెయ్యటానికి కారణమేమిటి? ఎంత హీనులు కూడా ఇలాటి పని చెయ్యరు గదా!” అన్నాడు.

ఆ దివ్యపురుషుడు అగస్త్యుడికి తన పూర్వ కథ చెప్పాడు.

అతను విదర్భరాజైన సుదేవుడి కొడుకు. అతని పేరు శ్వేతుడు. సుదేవుడి కిద్దరు

భార్యలు, ఇద్దరికీ ఇద్దరు కొడుకులు కలిగారు. వారిలో పెద్దవాడి శ్వేతుడు. చిన్నవాడి పేరు సురభుడు. శ్వేతుడు తన తండ్రి అనంతరం చాలాకాలం రాజ్యం ఏలి, చివరకు సురభుడికి పట్టంకట్టి, తాను తపస్సు చేసుకున్నాడు. దీర్ఘతపస్సు చేసి అతను దేహం చాలించి, బ్రహ్మలోకానికి వెళ్ళాడు. కాని బ్రహ్మలోకంలో కూడా అతన్ని ఆకలి దప్పలు విడవలేదు. అది చూసి కంగారు పడి అతను బ్రహ్మ వద్దకు వెళ్ళి, బ్రహ్మలోకంలో కూడా తనను ఆకలిదప్పలు వేధించడానికి తాను ఏం తప్పచేసి ఉందా అని అడిగాడు.

దానికి బ్రహ్మ, "జంతువులు లేని అడవిలో నీకు భోజన సంతృప్తి ఏ మాత్రమూ లభించలేదు. అదీకాక నీవు అస్తమానమూ తపస్సులో ఉండి అతిథులకు భోజనం పెట్టలేదు. అందుకే నిన్ను ఆకలిదప్పలు వదలకుండా ఉన్నాయి. అరణ్యంలో ఉన్న నీ శవాన్నే తిని నీ ఆకలి దప్పలను తీర్చుకుంటూ ఉండు. కొంతకాలానికి అక్కడికి అగస్త్యుడు వచ్చి, తన అపారమైన మహిమ చేత నీ ఆకలిదప్పలను పూర్తిగా పోగొట్టుతాడు," అని చెప్పాడు.

తనను పలకరించినవాడు అగస్త్యుడేనని తెలియగానే ఆ దివ్యపురుషుడు, "స్వామీ, నన్ననుగ్రహించి, నాకి కష్టం తొలగించండి. దానికి ప్రత్యుపకారంగా ఈ అభరణం స్వీకరించండి. ఇది ప్రతిరోజూ బంగారాన్ని, ధనాన్ని, బట్టలనూ, ఆహారాన్ని, నగలనూ ఇస్తూ ఉంటుంది," అన్నాడు.

అగస్త్యుడా అభరణాన్ని స్వీకరించగానే శవం కాస్తా శిథిలమైపోయింది.. దివ్యపురుషుడు సంతోషించి స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయాడు.

రాముడి కథ విని అగస్త్యుడితో, "స్వామీ, శ్వేతుడు తపస్సుచేసిన వనంలో మృగాలూ, పక్షులూ లేకపోవటాని కేమిటి కారణం?" అని అడిగాడు.

ఆ కథను అగస్త్యుడి విధంగా చెప్పాడు : కృతయుగంలో మనుచక్రవర్తి తన కొడుకైన ఇక్ష్వాకుడికి పట్టం గట్టి, రాజనీతి చక్కగా బోధించి, తాను బ్రహ్మలోకానికి వెళ్ళిపోయాడు. ఇక్ష్వాకు నూరుగురు కొడుకులను కన్నాడు. వారిలో అఖరివాడు దండుడు. అతను బుద్ధిహీనుడు. ఆ దండుడికి ఇక్ష్వాకు వింధ్య కైవలప్రాంతాల మధ్య రాజ్యం ఇచ్చాడు. దండుడు అక్కడ మధుమంత మనే చక్కని నగరం నిర్మించుకుని, శుక్రాచార్యులను గురువుగా పెట్టుకుని, రాజ్యంచేస్తూ వచ్చాడు.

శుక్రాచార్యులకు అరజ అనే అందమైన కూతురుండేది. ఒకనాడు దండుడు వనంలో తిరుగుతూ, ఒంటరిగా ఉన్న అరజను చూసి, ఆమెను కోరాడు. అరజ, తాను శుక్రాచార్యులు కూతురిననీ, దండుడు వెర్రి మొర్రి వేపాలువేస్తే శుక్రాచార్యులు ఘోరమైన శాపం ఇస్తాడనీ హితవు చెప్పింది.

అయినా, మందమతి అయిన దండుడు అరజ హితబోధ వినక, ఆమెను బలాత్కరించాడు.

అతను మధుమంతానికి తిరిగివెళ్ళాక, అతని దుష్ప్రవర్తన శుక్రుడికి తెలిసింది. మధుమంతం చుట్టూ నూరు యోజనాల మేర ఏడు రోజులపాటు ధూళివర్షం కురిసి, నమస్తమూ నశించి పోవాలని శుక్రాచార్యుడు శపించాడు.

ఈ శాపం సంగతి వింటూనే అక్కడ నివసించే వారందరూ ఆ ప్రాంతాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోయారు.

శుక్రుడు చెప్పినట్టే ఆ ప్రాంతమంతా వారం రోజులపాటు ధూళివర్షం కురిసి నాశనమైపోయింది.

ఈ కథలు వింటూ రాముడు అగస్త్యాశ్రమంలో కొంతసేపుండి, ఆ మహాముని వద్ద సెలవు పుచ్చుకుని అయోధ్యకు తిరిగి వచ్చేశాడు.

అరణ్యపురాణం

సీయోసీ కొండలలో ఒక గుహ. అందులో ఒక తోడేలయ్య నకుటుంబంగా కాపరం ఉంటున్నాడు. అతడికి భార్య, నలుగురు పసికందులూనూ.

సాయంకాలం ఏడయింది. చంద్రుడు గుహలోకి తొంగి చూస్తున్నాడు. తోడేలయ్య కాళ్ళు చాచి, ఒళ్ళు విరుచుకుని, నిద్ర లేచాడు. చేతుకు వేళ అయింది. తోడేలయ్య కొండ దిగిపోదామనుకుంటుండగా గుహ ద్వారాన నీడ కనపడింది. "శుభం కలగ వలె, తోడేలుదొరా! పిల్లలకు గట్టి దంతాలు రావలె! ధర్మం పర్థిల్లవలె!" అన్నది నక్క అతి విసయంగా.

నక్క తబకి అంటే తోడేళ్ళకు తగని రోత. అది అన్నిచోట్లా చెడతిరిగి, చాడీకొరు కబుర్లు చెబుతుంది. ఎంగిలి నాకుతుంది. ఏ చెత్తపోగు మీది తోలుముక్కలైనా కొరుకు తుంది. గుడ్డపీలికలను కూడా విడిచిపెట్టదు.

అయితే నక్క అంటే తోడేళ్ళకు కొంత భయం కూడా లేకపోలేదు. ఎందుకంటే, ఉన్నట్టుండి దానికి పిచ్చెత్తుతుంది. పిచ్చి నక్క అంటే పులికికూడా హడలే. పిచ్చినక్క కాటు వల్ల సంభవించే మరణం మహా దారుణమైనది.

"లోపలికి వచ్చి చూసుకో కావలిస్తే, తిండి ఏమీలేదు," అన్నది తోడేలు నక్కతో.

"తమకు లేకపోవచ్చు. నాబోటివాడి కెంత కావాలి? ఎందు ఎముకైనా చాలు," అంటూ నక్క గుహమూల పడి ఉన్న ఒక ఎముక మీది మాంసం గీరుకు తింటూ, "అహ, ఎంత చక్కని భోజనం! ఎంత, చక్కని పిల్లలు! చెంపకు చారడేసి కళ్ళు!...అన్నట్టు షేర్‌ఖాన్‌గారు—అంటే పెద్దాయన—మన ప్రాంతాలకి వేటాడ వచ్చారు. ఈ నెలల్లా ఇక్కడే వేటాడుతూ ఉండిపోతామని నాతో అన్నారు!" అన్నది.

షేర్ఖాన్ అనేది ఒక పులి, అది ఇరవై మైళ్ళ దూరాన వాయిన్గంగ నదీతీరాన నివాసం ఉంటుంది.

"అది చట్టవిరుద్ధం! షేర్ఖాన్ ముందు చెప్పకుండా చెందకుండా తన వేటస్థలాన్ని మార్చటం అరణ్యచట్టానికి విరుద్ధం. పది మైళ్ళమేరలోగల మృగాలన్నీ బెదిరిపోతాయి. నా సంగతి చూడబోతే, మా ఆవిడ వేట కూడా ప్రస్తుతం నేనే ఆడాలాయె!" అన్నది తోడెలు.

"వాణ్ణి వాళ్ళమ్మ మొదటి నుంచి సాట్లడనే పిలిచేది. పుట్టినప్పడే కుంటికుంక. అందుకే వసువుల్ని తప్ప వేటాడిచావలేదు.

వాయిన్గంగ ప్రాంతంలో వాళ్ళని రెప్పుగొట్టాడు. ఇప్పుడిక్కడా అదే చెయ్యటానికి దాపరించాడు. వాడి కోసం దుబ్బు అంటిస్తారే, అప్పుడుంటాయి మనపాట్లు," అన్నది తోడెలమ్మ తాపీగా.

ఇంతలో కొండ కింది లోయలో నుంచి షేర్ఖాన్ కంఠం వినిపించింది. సక్క చల్లగా జారుకున్నది.

"చచ్చువెధవ! ఊరపాద్మాక్కముందే ఆ రంకె లేమిటి? ఇక్కడి వేటమృగాలు లేళ్ళు, వాయిన్గంగ దున్నలనుకుంటున్నాడో ఏమో!" అన్నాడు తోడెలయ్య.

"వాడు వేటాడుతున్నది లేడికాదు, దున్నాకాదు—మనిషి," అన్నది తోడెలమ్మ.

"ఛీ, ఛీ! మనిషిని వేటాడే బదులు కప్పల్ని, చేపల్ని తిని కడుపు నింపుకోరాదా?" అన్నాడు తోడెలయ్య నిరసనగా.

ఎంతమాత్రమూ దాటరాని అరణ్యపు కట్టుబాట్లలో ఒకటి ఏమిటంటే వీరమృగాలు మనిషిని వేటాడరాదన్నది. దీనికి బలమైన కారణం లేకపోలేదు. అవి మనిషిని వేటాడ నారంభించినట్లయితే మనుషులు ఏనుగులెక్కి తుపాకులు తీసుకుని, కాగడాలూ, అవ్వాయచువ్వలూ, తప్పెట్లూ వేసుకుని వచ్చి పడతారు. అది అరణ్యాని కంఠకి

ఉవద్రవం. అయితే మృగాలు తమలో తాము చెప్పకునే కారణం వేరే ఉన్నది. అన్ని జంతువులలోకి మనిషి దుర్బలుడూ, అసహాయుడూనూ. అతడి జోలికి పోవటం శూరలక్షణం కాదు; పైపెచ్చు మనిషిని తినే జంతువులకు ఒళ్ళు వాస్తుంది, దంతాలాడిపోతాయి.

పులి ఆరుపు బొబ్బగా పరిణమించింది. అది దూకింది, కాని మరుక్షణమే రోదనధ్వని చేసింది పులి.

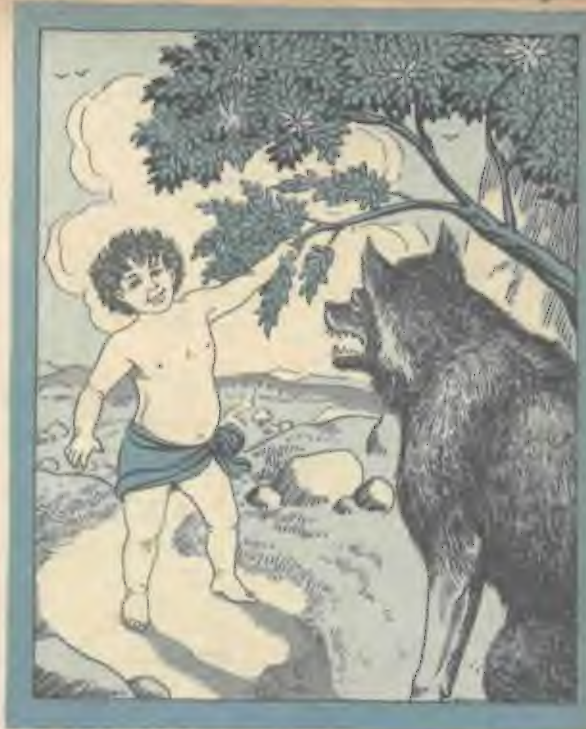
"అందలేదు. ఏమిటో అది?" అన్నది తోడేలమ్మ.

తోడేలయ్య బయటికి తొంగి చూశాడు. షేర్‌ఖాన్ పాదల మధ్యగా పడుతూ లేస్తూ, ఏదో గొణుగుతున్నాడు.

"వెధవ, కలవ కోసేవాళ్ళ నెగడు లోకి దూకి కాళ్ళు కాల్చుకున్నాడు. తబకి వెంటే ఉన్నాడు," అన్నాడు తోడేలయ్య.

తోడేలమ్మ చెవి రిక్కించి కొద్దిసేపు విని, "ఎవరో కొండ ఎక్కి వస్తున్నారు జాగ్రత్త!" అన్నది మెల్లిగా.

పొదల్లో అలికిడి అయింది. తోడేలయ్య లంఘించటానికి సిద్ధంగా కూర్చున్నాడు. సరిగా తరుణం చూసి లంఘించబోయి అంతలో ఏదో చూసి తనను తాను నిగ్రహించుకోవ

టంలో, గాలిలోకి నాలుగైదు అడుగుల ఎత్తు లేచి, మళ్ళీ ఆక్కడే పడ్డాడు.

"మనిషి! మనిషి పిల్ల! చూడు," అన్నాడు తోడేలయ్య.

అతని కెదురుగా ఒక పిల్లవాడు, కొద్ది ఎత్తులో ఉన్న మండ ఒకటి పట్టుకుని నిలబడి ఉన్నాడు. వాడి కిప్పుడిప్పుడే నడక వస్తున్నది. వాడు తోడేలయ్య ముఖంలోకి చూసి నవ్వాడు. వాడి ఒళ్ళు మెత్తగా, సొట్టలతో నవనవలాడుతున్నది.

"అదా మనిషి పిల్లంటే? ఎన్నడూ చూడలేదున్నీ. ఏదీ, ఇలా పట్రా," అన్నది తోడేలమ్మ.

తోడేలయ్య ఆ పిల్లవాడి వీపును తన దవడలమధ్య బలంగాపట్టి తీసుకొచ్చి తన పిల్లలమధ్య పెట్టాడు. పిల్లవాడి శరీరానికి ఇంత చిన్న గాటు కూడా లేదు.

"ఎంత చిన్న ఒళ్ళు! ఎంత నున్నని వాడు! ఎంత ధైర్యం!" అన్నది తోడేలమ్మ మృదువుగా. పిల్లవాడు తోడేలు పిల్లల మధ్య వెచ్చగా చోటుచేసుకుని, వాటి అహరమే తానుకూడా తినసాగాడు. అదిచూసి తోడేలమ్మ తెగముచ్చటపడింది.

"ఎప్పుడైనా తోడేళ్ళు తమ పిల్లలతో బాటు మనిషి పిల్లని పెంచటం కద్దా?" అన్నదావిడ.

"ఎప్పుడో జరిగినట్టు వినటమేగాని, మన మందలో, మనకాలంలో ఎరగం. వాణ్ణిచూడు, ఒంటిన ఒక్క వెంట్రుకలేదు, నేను కాలుతో ఇలా అన్నానంటే చస్తాడు, కాని వాడికి భయంలేదు," అన్నాడు తోడేలయ్య.

గుహద్వారాన వెన్నెల కాస్తా పోయింది. ఆ ద్వారంలో షేర్‌ఖాన్ తలా, భుజాలూ ప్రత్యక్షమయాయి. "దొరా, దొరా! అది ఈ లోపలికే వెళ్ళింది," అని తబకి కీచు గొంతు పినిపించింది.

"మనిషికూన! నా వేటను నా కిచ్చే య్యండి. దాని తల్లి తండ్రి తప్పించుకు పోయారు," అన్నాడు షేర్‌ఖాన్. అతను నెగడులోకి దూకి కాళ్ళు కాల్చుకున్నమాట నిజమే. ఆ బాధమూలాన చాలా కోపంలో ఉన్నాడు. అయితే అతను ఆ ద్వారంలో నుంచి దూరి గుహలోకి రాలేడని తోడేలయ్య ఎరుగును. ఇప్పటికే ద్వారంలో అతని తలా భుజాలూ నెక్కుకుంటూ ఉండి ఉండాలి.

"తోడేళ్ళు స్వతంత్రులు. వారిని అజ్ఞా పించగలవాడు మందనాయకుడు మాత్రమే. ప్రతి చారలమెకమూ చెప్పినట్టు వాళ్ళు నడుచుకొరు. మనిషికూన మాది!" అన్నాడు తోడేలయ్య. —(ఇంకా వుంది)

55. నెపోలియన్ సమాధి

నెపోలియన్ చక్రవర్తి వాటర్లూ యుద్ధంలో ఓడిపోయాక సెంట్ హెలెనా ఖైదులో నిర్బంధించబడి అక్కడే మరణించాడు. 1840 లో ఆయన బొధికకాయాన్ని పారిస్ లోని ఈ సమాధిలో ఖననం చేశారు.

జులూదుతి
పొందిన వ్యాఖ్య

గజదిన గొండం

మరిచివారు :
ఐ. ఎస్. కుమార్, చినపల్లెపూడి

జననమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

గడితేరది పిండం

పంపినవారు :
పి. ఎస్. కుమారి, చెన్నై

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రూ. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1966 ఆగస్టు నెల సంచికలో ప్రకటించబడును.

★ పై ఫోటోలకు నరికిన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ జూన్ నెల 20-వ తేదీ లోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మూత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డు పైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రమకు పంపాలి.-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జూన్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : గడచిన గండం

రెండవ ఫోటో : గడితేరని పిందం

పంపినవారు : వి. సునీల్ కుమార్,

చినవడ్లపూడి, (గుంటూరు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రూ. 10/- ఈ నెలఖయలోగా పంపబడుతుంది.

స్పెక్ట్రమ్

రంగు పెన్సిల్స్

పిల్లల డ్రాయింగుకు, మ్యాప్ - డ్రాయింగుకు
చాలా అవసరం. అనేక రంగుల్లో దొరుకును.

తయారుచేయువారు:

ది మద్రాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

మద్రాసు - 21

చందమామ

ఇప్పుడు 6 బాషలలో ప్రతినెలా వెలువడుతున్నది.

తెలుగు - కన్నడము - తమిళము

హిందీ - మహారాష్ట్ర - గుజరాతీ

★

చందమామ నెలనెలా 2,50,000 గృహాలను అలంకరిస్తుంది

★

మీ వ్యాపార సందేశాన్ని అందించటానికి

ఇది శక్తివంతమైన ప్రచారసాధనం

వివరము లకు :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళని

::

మదరాసు - 26

తుషార్
భోజనమునకు రుచిని తెచ్చును,
కుటుంబమును ఆరోగ్యంగా వుంచును!

తుషార్ లో ఎ మరియు డి విటమిన్లు గలవు. మీ
భోజనమునకు అధిక ఆహార విలువను సమకూర్చును.
తుషార్ లో మీరు వండిన రుచిగల వంటకములు
వారిని ఆనంద బరుస్తూ మీ కుటుంబమును ఆరోగ్య
ముగా నుంచును.

తుషార్- పుష్టికరమైన, రుచిగల భోజనమునకు!
తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, కర్నూలు.

ASP/TI-16 Tel

మౌనమే మాధవసేవ:

జనమార్ లాల్ నెహ్రూ
యిలా అన్నారు. "బావిలో పొత్తుకు
నిశ్చాంతికి తావులేదు. మనము ఎంతటిగ
కష్టపడి పనిచేయాలి." కనుక
అయిన అక్కడ గాంతి చేబూర్చడానికి ఎక్కువ పనిచేసి
భారీయ సేవదగ్గర ఎక్కువ చిక్కుల్ని చేర్చామని కంకణము కట్టుకొందాము.

జె. చి.
మంపూరామ్
& కంపెనీ

గ్వంటియర్ & హైదరాబాదు

018-1587

AWARDS!

WON PLENTY

YET WE DON'T SAY
WE ARE THE BEST

ONLY
WE DO OUR BEST

PRASAD PROCESS PRIVATE LTD

CHANDAMANA BUILDINGS MADRAS-26

